

บทที่ 6

ตลาดซีดีละเมิดลิขสิทธิ์

ในบทนี้เป็นการนำเสนอภาพรวมของตลาดซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ขายจำนวนทั้งหมด 8 คนที่ขายซึ่งแบ่งเป็นตลาด 4 แห่ง ผู้วิจัยต้องการนำเสนอให้เห็นพัฒนาการของตลาด โครงสร้างและความสัมพันธ์ของบุคคลที่เกี่ยวข้องภายในตลาด ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ตลาดที่หนึ่ง

ตลาดที่หนึ่งตั้งอยู่ในอำเภอแห่งหนึ่งของจังหวัดในภาคใต้ ภายในตลาดแห่งนี้มีร้านขายเทปและวีดีโอมาตั้งแต่ปีพ.ศ.2510 ซึ่งยังไม่มีมีการประกาศบังคับใช้กฎหมายพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ ทำให้บุคคลทั่วไปสามารถผลิตและขายสินค้าลอกเลียนโดยไม่ผิดกฎหมาย ดังเช่น เทปและวีดีโอที่มีการผลิตและวางขายภายในร้านต่างๆ อย่างแพร่หลาย

การขายเทปและวีดีโอลอกเลียนเป็นกิจกรรมที่ดำเนินอย่างเสรี โดยไม่มีกฎระเบียบในการบังคับและห้ามขายเทปและวีดีโอลอกเลียนแบบ แต่อาจผิดจริยธรรมและศีลธรรมในการขโมยความคิดของบุคคลอื่นไปหาแสวงหาประโยชน์

ในช่วงปี พ.ศ. 2510 ตลาดแห่งนี้มีร้านขายเทปและวีดีโอลอกเลียนแบบอยู่เพียง 3 ร้านหนึ่งในร้าน คือ ร้านของนางเอซึ่งเป็นร้านที่ใหญ่ที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับอีก 2 ร้านที่เหลือ เมื่อพิจารณาจากสัดส่วนยอดขายของทั้ง 3 ร้าน พบว่า ร้านของนางเอจะมีส่วนแบ่งทางการตลาดประมาณร้อยละ 50 ของลูกค้าทั้งหมด เนื่องจากทำเลที่ตั้งของร้านของนางเออยู่ภายในเขตชุมชนที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาจับจ่ายใช้สอยเป็นจำนวนมาก

ลักษณะร่วมของร้านค้าภายในตลาดแห่งนี้ คือ การใช้บ้านเป็นสถานที่ในการขายสินค้าซึ่งมีความสะดวกในการจัดเก็บสินค้าและเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายจากการเช่าพื้นที่

ผู้ขายทุกคนรวมกลุ่มกันในการสั่งซื้อเทปและวีดีโอลอกเลียนแบบผ่านการสั่งสินค้าจากนางเอ เพราะนางเอสามารถติดต่อกับแหล่งผลิตได้โดยตรง ข้อดีของการรวมตัวกันสั่งสินค้า คือ การได้รับส่วนลดจากการสั่งซื้อครั้งละมากๆ ซึ่งเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายในการขนส่ง

สินค้าที่วางขายเป็นสินค้าประเภทเพลงและภาพยนตร์จากต่างประเทศในรูปแบบของแผ่นเสียง เทปและวีดีโอ लोकเลียนแบบ กลุ่มลูกค้าหลักเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจำนวนร้อยละ 60 ซึ่งเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวอย่างไม่ขาดสายและเป็นกลุ่มวัยรุ่นที่อาศัยอยู่ในชุมชนนี้ จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาอย่างต่อเนื่องส่งผลให้ปริมาณการขายอยู่ในระดับสูงมากจนก่อให้เกิดผลกำไรอย่างมหาศาลต่อเจ้าของกิจการทั้งสามคน

เมื่อคนในชุมชนเห็นว่ากิจการขายเทปและวีดีโอ लोकเลียนแบบสามารถให้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจได้ในระดับสูงจึงมีความพยายามที่จะเลียนแบบการประกอบอาชีพ ผู้ขายทั้งสามคนรวมตัวกันอย่างเหนียวแน่น เพื่อป้องกันไม่ให้ร้านค้าที่เปิดใหม่มาแย่งส่วนแบ่งทางการตลาดของตนเอง ผู้ขายทั้งสามคนจึงร่วมมือกันในการลดราคาให้ต่ำกว่าร้านค้าที่เปิดขึ้นใหม่ และกีดกันไม่ให้ผู้ขายรายใหม่มาสั่งซื้อสินค้าร่วมกัน ร้านค้าใหม่ๆ จึงไม่สามารถสอดแทรกเข้ามามีส่วนแบ่งทางการตลาด หลังจากนั้นไม่นาน ร้านค้าที่เปิดใหม่จึงต้องปิดตัวลงไปโดยปริยาย ลักษณะเช่นนี้แสดงให้เห็นถึงการร่วมมือกันระหว่างผู้ขาย 3 คนที่กีดกันไม่ให้เกิดผู้ขายรายอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในตลาด

ในปีพ.ศ. 2537¹ เป็นช่วงที่รัฐบาลบังคับใช้กฎหมายพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ สินค้าประเภทเทปและวีดีโอจัดว่าเป็นงานประเภทหนึ่งที่ได้รับการคุ้มครองจากพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 จากการกำหนดของกฎหมายทำให้เทปและวีดีโอที่วางขายตามร้านค้าโดยไม่ผ่านการผลิตจากบริษัทที่เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์จึงกลายเป็นสินค้าผิดกฎหมายไปโดยปริยาย

หากพิจารณาก่อนที่จะมีการประกาศบังคับใช้พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 สินค้าเหล่านี้เป็นสินค้าที่บุคคลต่างๆ สามารถผลิตและจำหน่ายได้อย่างเสรี ไม่มีบุคคลหรือองค์กรใดเป็นเจ้าของโดยเด็ดขาดแต่เพียงผู้เดียว แต่เมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ สินค้าดังกล่าวจึงกลายเป็นสินค้าที่มีบุคคลหรือองค์กรแสดงความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ที่มีอำนาจในการผูกขาดต่อการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น การกระทำใดๆ ที่ไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์จึงกลายเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย

ระหว่างปีพ.ศ. 2537-2538 ผู้ขายในตลาดแห่งนี้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการขายมาเป็นการขายสินค้าที่ถูกกฎหมาย คือ ขายเฉพาะเทปและวีดีโอที่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์เท่านั้น

¹ การเปลี่ยนแปลงรูปแบบของตลาดแห่งนี้เกิดขึ้นเมื่อรัฐบาลออกพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ซึ่งเป็นกฎหมายคุ้มครองสินค้าลิขสิทธิ์ประเภทต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นงานวรรณกรรม, นาฏกรรม, ศิลปกรรม, ดนตรีกรรม, โสตทัศนวัสดุ, ภาพยนตร์, สิ่งบันทึกเสียง, งานแพร่เสียงแพร่ภาพ เป็นต้น กฎหมายฉบับนี้ส่งผลต่อการดำเนินกิจการของผู้ประกอบการภายในตลาดแห่งนี้โดยตรง

อย่างไรก็ตาม สินค้าดังกล่าวมีราคาแพงมากจึงส่งผลให้ปริมาณการขายลดลงเช่นเดียวกับจำนวนลูกค้าที่ลดลงตามไปด้วย ผู้ขายแต่ละคนเริ่มเกิดความกังวลต่อสถานการณ์ในขณะนั้นจึงรวมตัวกันเพื่อหาวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

ตลาดเทพเพลงและวีดีโอละเมิดลิขสิทธิ์จึงถือกำเนิดขึ้นอย่างเป็นทางการในช่วงราวๆ ปี พ.ศ. 2539 ภายใต้การนำเข้าเทพเพลงและวีดีโอละเมิดลิขสิทธิ์ของนางเอ ซึ่งนางเอ¹ สั่งซื้อสินค้ามาจากโรงงานผลิตและผู้ค้าส่ง (ป้าน้อย²) แล้วนำมาส่งต่อให้กับร้านค้าอื่นๆ ภายในตลาด

นางเอสั่งสินค้าจากป้าน้อยและเจ้าของโรงงานโดยใช้วิธีการส่งผ่านทางโทรศัพท์ หลังจากสั่งสินค้าแล้ว นางเอจะจ่ายเงินผ่านทางธนาคาร เมื่อป้าน้อยได้รับเงินแล้วจะจัดส่งสินค้าผ่านทางรถโดยสารประจำทางและเรือ โดยมีพนักงานไปรษณีย์ร่วมกับลูกน้องในการลำเลียงสินค้ามาพักไว้ในร้านของนางเอก่อน จากนั้นจึงมีการแยกสินค้าตามความต้องการของร้านค้าอีก 2 ร้าน โดยเจ้าของร้านจะเป็นผู้มารับสินค้าเอง ผู้ขายจะต้องจ่ายเงินสดให้แก่นางเอโดยทันที เนื่องจากนางเอไม่อนุญาตให้ใช้วิธีการโอนเงินผ่านธนาคารหรือเช็คเนื่องจากเกรงว่าอาจจะถูกตรวจสอบเส้นทางการเงินที่เข้ามามากเกินไปจนกลายเป็นความผิดปกติ

นางเอและป้าน้อยมีความสัมพันธ์แบบสนิทสนมกัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นผ่านการติดต่อสื่อสารพูดคุยกันในเรื่องการประกอบอาชีพตลอดเวลา โดยเฉพาะช่วงที่มีการบังคับใช้พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ผู้ขายแต่ละคนต่างมีความเกรงกลัวว่ากฎหมายฉบับดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อรายได้

ป้าน้อยปรึกษากับผู้ขายคนอื่นๆ ในการแก้ปัญหาที่เกิดจากกฎหมายลิขสิทธิ์ ซึ่งได้ข้อสรุปว่า ผู้ขายสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์จะยื่นข้อเสนอให้เจ้าของลิขสิทธิ์ขยายเวลาในการขายสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ที่มีอยู่ภายในร้านให้หมดก่อน แล้วค่อยบังคับใช้กฎหมาย มิฉะนั้นจะไม่ยอมขายสินค้าลิขสิทธิ์ แต่การเจรจาไม่ประสบความสำเร็จ ทำให้กลุ่มผู้ขายจำยอมต้องขายสินค้าลิขสิทธิ์ อย่างไรก็ตาม ในช่วงปีพ.ศ. 2539 มีเจ้าของโรงงานผลิตเทพเพลงและวีดีโอละเมิดลิขสิทธิ์มาเสนอขาย

¹ นางเอเป็นผู้บุกเบิกธุรกิจต่างๆ มากมายภายในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจเกี่ยวกับการค้าปลีกและการถ่ายรูปสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนเพื่อนำมาทำโปสเตอร์ขาย และการขายเทพเพลงและวีดีโอละเมิดลิขสิทธิ์ กิจกรรมเหล่านี้เป็นกิจกรรมที่ดำเนินไปพร้อมๆ กัน แม้กระทั่งในปัจจุบันนางเอยังคงประกอบธุรกิจเหล่านี้อยู่ ยกเว้นการขายเทพเพลงและวีดีโอละเมิดลิขสิทธิ์ที่ถ่ายโอนกิจกรรมทั้งหมดให้กับน้ำอ้าในปีพ.ศ.2543 (น้ำอ้า, สัมภาษณ์, 10 กันยายน 2552)

² ป้าน้อยเปิดร้านอยู่ในตลาดที่เป็นแหล่งรวบรวมร้านค้าสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์เป็นจำนวนมาก โดยป้าน้อยกับนางเอมีความสนิทสนมกันมาเป็นเวลานานตั้งแต่ช่วงที่ป้าน้อยเริ่มขายสินค้านี้

แบบลับๆ ป้าน้อยจึงนำสินค้าเหล่านี้มาวางขาย ซึ่งพบว่า สินค้าละเมิดลิขสิทธิ์เป็นสินค้าที่ลูกค้ามีความต้องการมากกว่าเมื่อเทียบกับสินค้าลิขสิทธิ์¹

เมื่อป้าน้อยเห็นว่าเทปและวีดีโอละเมิดลิขสิทธิ์สามารถจำหน่ายให้กับลูกค้าได้เป็นจำนวนมาก ป้าน้อยจึงชักชวนให้นางเอนำสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์มาวางขายภายในร้านบ้าง ซึ่งเมื่อนางเอนำมาจำหน่ายได้เพียง 1 เดือน พบว่า ปริมาณการขายเพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัวเมื่อเทียบกับช่วงเวลาที่ยานเฉพาะสินค้าลิขสิทธิ์เท่านั้น หลังจากนั้นนางเอนจึงได้ติดต่อประสานกับป้าน้อยให้จัดส่งสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์มาขายภายในร้านของตนเองด้วย

นอกจากการรับสินค้าจากป้าน้อยแล้ว นางเอยังส่งสินค้าจากเจ้าของโรงงานผลิตด้วย โรงงานแห่งนี้ตั้งอยู่ห่างจากร้านของนางเอนประมาณ 800 กิโลเมตร ซึ่งเป็นโรงงานที่ผลิตทั้งสินค้าลิขสิทธิ์และละเมิดลิขสิทธิ์ควบคู่กันไป ลักษณะเช่นนี้เป็นกลยุทธ์หนึ่งที่ทำให้โรงงานสามารถหลบเลี่ยงปัญหาจากการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เนื่องจากโรงงานแห่งนี้มีใบอนุญาตประกอบกิจการอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ประกอบกับเจ้าของโรงงานมีความสัมพันธ์ทางเครือญาติกับนักการเมือง เขาจึงอาศัยฐานอำนาจทางการเมืองในการประกอบกิจการที่ผิดกฎหมายโดยไม่เสี่ยงต่อการถูกจับกุมจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ

นางเอนรู้จักกับเจ้าของโรงงานผลิตสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ผ่านการติดต่อจากนักการเมือง โดยนางเอนกับนักการเมืองเป็นเพื่อนกันมาตั้งแต่ในวัยเด็ก และบ้านของสามีของนางเอนอยู่ติดกับบ้านของนักการเมืองคนนี้ ทั้งสองครอบครัวจึงมีความสนิทสนมและมักให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในยามที่มีปัญหา เช่น นางเอนเคยให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่นักการเมือง ในขณะที่เวลานักการเมืองก็แนะนำโรงงานที่ผลิตสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ให้กับนางเอนและคอยให้ความช่วยเหลือในด้านอื่นๆ ด้วย

การค้าขายในช่วงประมาณปีพ.ศ. 2539-2543 เป็นช่วงที่การขายเทปและวีดีโอละเมิดลิขสิทธิ์ประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก แม้ว่าจะมีการบังคับใช้กฎหมายแล้วก็ตาม เนื่องจาก

¹ สาเหตุที่ทำให้ยอดขายเทปและวีดีโอละเมิดลิขสิทธิ์อยู่ในปริมาณที่สูงกว่าสินค้าลิขสิทธิ์อาจเกิดลักษณะของสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ที่โดดเด่นกว่าสินค้าลิขสิทธิ์ คือ เทปเพลงละเมิดลิขสิทธิ์เป็นการนำเอาเพลงฮิตในช่วงนั้นมารวมกันโดยไม่แยกค่าย เช่นเดียวกับวีดีโอภาพยนตร์ละเมิดลิขสิทธิ์ที่มีต้นทุนต่ำและสามารถออกวางจำหน่ายก่อนวีดีโอภาพยนตร์ลิขสิทธิ์จึงเป็นสิ่งที่ดึงดูดความต้องการของลูกค้า

ในช่วงเวลานั้นเจ้าหน้าที่ของรัฐยังไม่มีความเข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมายซึ่งกลายเป็นโอกาสให้ผู้ขายสามารถขายเทปเพลงและวีดีโอละเมิดลิขสิทธิ์ได้อย่างเปิดเผย

เมื่อเปรียบเทียบยอดขายสินค้าทั้ง 2 แบบภายในตลาดแห่งนี้ พบว่า ปริมาณการขายเทปและวีดีโอละเมิดลิขสิทธิ์มีสัดส่วนสูงกว่าเทปและวีดีโอลิขสิทธิ์ประมาณ 3-4 เท่า ทำให้กำไรจากการขายเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย เพราะต้นทุนของสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์อยู่ในระดับที่ต่ำกว่าสินค้าลิขสิทธิ์เป็นอย่างมาก

อย่างไรก็ตาม ร้านค้าทั้ง 3 ต้องขายเทปและวีดีโอลิขสิทธิ์ปะปนไปกับของละเมิดลิขสิทธิ์เพื่อป้องกันการถูกฟ้องร้องจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยนำเทปและวีดีโอลิขสิทธิ์วางขายไว้หน้าร้าน ส่วนเทปและวีดีโอละเมิดลิขสิทธิ์จะเก็บไว้ด้านหลังสินค้าลิขสิทธิ์อีกทีหนึ่งหรือนำไปเก็บไว้ในที่มืดชิดแล้วค่อยนำออกมาเมื่อลูกค้าต้องการเท่านั้น

ปีพ.ศ. 2542 เป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี ส่งผลให้เทปและวีดีโอเปลี่ยนแปลงมาอยู่ในรูปแบบของแผ่นซีดี เนื่องจากเป็นรูปแบบที่จัดเก็บได้ง่ายกว่าและมีต้นทุนต่ำกว่าเทปและวีดีโอ ผู้ขายและลูกค้าจึงเริ่มหันมาให้ความสนใจรูปแบบสินค้าประเภทนี้มากขึ้น ในขณะที่เทปและวีดีโอเริ่มไม่ได้รับความนิยม ทำให้เทปและวีดีโอเลือนหายไปจากสังคมและมีแผ่นซีดีเข้ามาแทนที่ดังที่เห็นในปัจจุบัน

จากความสำเร็จทางด้านผลกำไรของทั้ง 3 ร้านท่ามกลางการบังคับใช้พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 กลายเป็นแรงจูงใจให้คนภายในชุมชนเริ่มหันมาสนใจทำธุรกิจเกี่ยวกับซีดีละเมิดลิขสิทธิ์กันมากขึ้น ซึ่งมีร้านที่เกิดขึ้นใหม่อีกประมาณ 5-6 ร้าน ผู้ขายรายใหม่จะมีความสนิทสนมกับนางเอ ผู้ขายรายใหม่จึงได้รับอนุญาตให้ส่งสินค้าจากนางเอได้ นางเอเป็นผู้ขายคนเก่าเพียงคนเดียวที่ได้รับประโยชน์จากการมีร้านค้าใหม่ๆ เกิดขึ้น โดยนางเอแสวงหาผลกำไรจากการส่งสินค้าให้ร้านค้าใหม่เพิ่มแผ่นละ 10 บาท

แม้ว่าก่อนปีพ.ศ. 2537 นางเอเป็นหนึ่งในผู้ขายที่กีดกันไม่ให้มีผู้ขายรายใหม่ แต่ในช่วงปีพ.ศ. 2542 นางเอกลับยอมให้ผู้ขายรายใหม่สั่งซื้อสินค้าจากนางเอได้ เนื่องจากผู้ขายรายใหม่ส่วนใหญ่เป็นเพื่อนและคนรู้จักกับนางเอมาก่อนและนางเอคิดว่าเป็นโอกาสอันดีในการแสวงหาผลกำไรเพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ตาม ผู้ขายรายเก่าอีก 2 คนกลับรู้สึกไม่พอใจการกระทำของนางเอ เนื่องจากส่วนแบ่งทางการตลาดถูกกระจายออกไปส่งผลให้กำไรลดลง ผู้ขายรายเก่าจึงใช้กลยุทธ์ต่างๆ เพื่อรักษาฐานลูกค้าของตนเองไว้ ไม่ว่าจะเป็นการหาแหล่งสินค้าใหม่ที่มีต้นทุนถูกกว่า การนำสินค้าที่มีความแปลกใหม่และแตกต่างจากร้านอื่นมาวางขาย และการประกาศลดราคาของสินค้า

แม้ว่าร้านค้าเก่าและใหม่จะมีความขัดแย้งกันบ้าง แต่ในยามที่เกิดปัญหาผู้ขายทุกคนจะหันหน้าเข้าหากัน โดยหยุดความขัดแย้งลงชั่วคราวแล้วปรึกษาหารือเพื่อจัดการแก้ปัญหาต่างๆ ร่วมกัน ยกตัวอย่างเช่น ในช่วงที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมาตรวจค้นร้านค้าต่างๆ เพื่อจับกุมร้านค้าที่ขายสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ ผู้ขายแต่ละคนจะกระจายข่าวไปตามร้านค้าอื่น เพื่อให้เจ้าของร้านนำสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ไปซ่อนให้มิดชิด

เจ้าหน้าที่ตำรวจเริ่มเข้ามามีบทบาทต่อการค้าขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ภายในตลาดแห่งนี้ ในช่วง 10 ที่ผ่านมา (ปีพ.ศ. 2543) เนื่องจากรัฐบาลเริ่มให้ความสำคัญกับการปราบปรามสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์มากขึ้น¹

ในการจับกุมแต่ละครั้ง เจ้าหน้าที่ตำรวจจะเดินทางมาพร้อมกับทนายที่เป็นตัวแทนจากบริษัทเจ้าของลิขสิทธิ์ซึ่งอยู่ในฐานะผู้เสียหาย ที่ตั้งของบริษัทลิขสิทธิ์ส่วนใหญ่จะตั้งสำนักงานอยู่ห่างจากตลาดแห่งนี้ประมาณ 800 กิโลเมตรทำให้ไม่มีความสะดวกในการเดินทางมาจับกุม จึงส่งผลให้มีความถี่ในการจับกุมไม่สูงมากนัก เพราะในการจับกุมแต่ละครั้งผู้เสียหายต้องใช้เวลาเดินทางกว่า 1 วันกว่าจะถึงตลาดแห่งนี้

ในช่วงปลายปี พ.ศ. 2543 เจ้าหน้าที่ตำรวจในสถานีท่องเที่ยวที่เริ่มมีการตื่นตัวในการปฏิบัติงานมากขึ้น จนสามารถค้นหาหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่ามีร้านค้าที่แอบขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์อยู่ 2 ร้าน ซึ่งเป็นร้านของนางเอและร้านค้าที่เพิ่งเปิดขายใหม่อีก 1 ร้าน

การบุกเข้าตรวจค้นร้านของนางเอเกิดขึ้นในขณะที่นางเอกำลังขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ให้กับนักท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ตำรวจบุกตรวจค้นภายในร้านและบ้านที่ใช้เป็นโกดังเก็บสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ด้วย เจ้าหน้าที่ตำรวจพบของกลางจำนวนมากว่ามื่นขึ้น นางเอให้น้ำอ่ำ² ที่เป็นผู้ช่วยขายในขณะนั้นเป็นผู้รับสารภาพแทน ผลจากการถูกจับกุมทำให้น้ำอ่ำถูกปรับและยึดของกลางไปทั้งหมด อย่างไรก็ตาม น้ำอ่ำได้รับการยกเว้นโทษจำคุกเนื่องจากมีนักการเมืองที่เป็นเพื่อนกับนางเอยื่นมือเข้ามาให้ความช่วยเหลือ

¹ เนื่องจากได้รับแรงกดดันจากประเทศสหรัฐอเมริกาที่จัดให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่จะต้องจับตามองเป็นอันดับแรกและจะมีการตอบโต้ด้วยมาตรการทางการค้าอย่างรุนแรงหากประเทศไทยยังคงเพิกเฉยต่อการปราบปรามสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงรับนโยบายจากรัฐเพื่อปฏิบัติการจับกุมอย่างเคร่งครัด

² หลังจากที่น้ำอ่ำเป็นผู้รับสารภาพผิดแทนนางเอ น้ำอ่ำจำยอมต้องเข้าสู่การเป็นผู้ขายอย่างเต็มตัว เพราะถูกนางเอบังคับให้ปฏิบัติตามโดยหยิบยกปัญหาหนี้สินเป็นข้อต่อรอง ดังที่กล่าวไว้ในประสบการณ์ในการขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ของน้ำอ่ำ

ข้อสังเกตที่ได้จากการจับกุมในครั้งนั้น คือ แม้ว่านางเอจะรู้จักกับนักการเมืองที่มีฐานอำนาจในการคุ้มครองธุรกิจผิดกฎหมาย แต่การดำเนินการจับกุมเกิดขึ้นในช่วงไร้เสถียรภาพทางการเมือง¹ ทำให้ไม่สามารถใช้อำนาจทางการเมืองเข้ามาช่วยเหลือโดยตรง ทำได้เพียงการละเว้นโทษจำคุกเท่านั้น แต่ต้องถูกปรับและยึดของกลางไว้

ในส่วนของการตรวจค้นอีกร้านหนึ่ง พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจประสบความสำเร็จเพราะเจ้าของร้านรู้ข้อมูลจากคนในชุมชนว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจกำลังบุกเข้าตรวจค้นร้านของนางเอ เจ้าของร้านจึงนำซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ไปซ่อนยังอีกสถานที่หนึ่ง เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจเดินทางไปถึงจึงไม่สามารถหาหลักฐานเพียงพอที่จะพิสูจน์ความผิดได้ อย่างไรก็ตาม แม้ว่านางเอจะไม่สามารถเอาผิดเจ้าของร้านได้ แต่เจ้าของร้านยังไม่สามารถนำแผ่นซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ออกมาจำหน่ายได้ตามปกติ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจส่งสายสืบมาจับตาดูอยู่ตลอดเวลา อย่างไรก็ตาม สินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ยังคงถูกนำไปวางขายที่ร้านอื่น โดยใช้วิธีการฝากขายและให้ส่วนแบ่งจากการขายเป็นค่าตอบแทน

เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจเพิ่มความเข้มข้นในการตรวจสอบร้านขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ส่งผลให้ผู้ขายปรับกลยุทธ์และเทคนิคในการเอาตัวรอดต่างๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นการนำสินค้าไปซ่อนไว้ที่อื่นแทน การรวมกลุ่มกันเพื่อจ้างคนในชุมชนให้ส่งข่าวเกี่ยวกับการบุกเข้าจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ รวมถึงการเลือกขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์เฉพาะคนรู้จักหรือคนที่ไว้ใจได้เท่านั้น ลักษณะเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า แม้ว่านางเอจะมีความเสี่ยงจากการถูกจับกุมเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่ผลตอบแทนอยู่ในระดับสูงและคุ้มค่างับความเสี่ยงจึงทำให้เจ้าของร้านยังคงประกอบอาชีพนี้ต่อไป

แม้ว่าผู้ขายจะมีกลยุทธ์ใหม่ในการขายสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ แต่ยังคงมีผู้ขายที่ถูกจับกุมจากเจ้าหน้าที่ตำรวจอยู่ ดังเช่น ร้านของนางเอยังคงถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมอีก 2 ครั้ง

จากการที่ร้านของนางเอถูกจับกุมทั้ง 3 ครั้ง ทำให้นางเอคิดว่าตนเองไม่มีความสามารถในการจัดการปัญหาที่เกิดขึ้น นางเอจึงตัดสินใจวางมือแล้วหันไปประกอบกิจการอื่นแทน โดยให้นางอ่าเป็นผู้ดูแลร้านเพียงลำพัง

¹ ในช่วงปลายปีพ.ศ. 2543 เป็นช่วงที่มีการประกาศยุบสภาของนายกรัฐมนตรีนายชวน หลีกภัย ทำให้นักการเมืองต้องเตรียมตัวหาเสียงเลือกตั้ง ดังนั้น นักการเมืองจึงไม่สามารถกระทำหน้าที่เสี่ยงต่อพฤติกรรมที่ผิดกฎหมาย

ในปีพ.ศ. 2545 พี่ต๊อป¹ก้าวเข้ามาเป็นผู้นำภายในตลาดแห่งนี้ เนื่องจากการขอรับรองจากผู้ขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ เพราะผู้ขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์เล็งเห็นว่า พี่ต๊อปมีญาติเป็นเจ้าของที่ตำรวจซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการจับกุมจึงน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ

ญาติของพี่ต๊อปเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจระดับสารวัตรที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในตลาดแห่งนี้จึงสามารถให้ความช่วยเหลือทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อธุรกิจการซื้อขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ได้ โดยเฉพาะการละเว้นการจับกุม

อย่างไรก็ตาม แรงกดดันจากรัฐในเชิงนโยบายที่เพิ่มมากขึ้น ส่งผลต่อปฏิบัติการกวาดล้างสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ที่มีความเข้มงวดขึ้น ความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่เพียงพอที่จะสร้างความปลอดภัยให้กับผู้ขาย เนื่องจากเจ้าหน้าที่จากกรมทรัพย์สินทางปัญญาเป็นบุคคลที่มีอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายเดินทางเข้ามาจับกุมร้านค้าภายในตลาดแห่งนี้เพิ่มมากขึ้น ดังนั้น พี่ต๊อปจึงต้องโน้มน้าวญาติให้ขอความร่วมมือเจ้าหน้าที่จากกรมทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อคอยแจ้งเตือนข้อมูลการบุกจับกุมล่วงหน้าโดยเสนอเงินเป็นค่าแลกเปลี่ยน

นอกจากพี่ต๊อปจะสร้างความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ตำรวจในสถานที่ท้องที่และเจ้าหน้าที่จากกรมทรัพย์สินทางปัญญาแล้ว พี่ต๊อปยังสร้างความสนิทสนมกับตัวแทนของบริษัทเจ้าของลิขสิทธิ์ด้วย โดยเริ่มต้นจากการหาข้อมูลและติดต่ออย่างลับๆ กับตัวแทน หากตัวแทนนำข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจสอบร้านค้ามาบอกล่วงหน้าก็จะให้เงินเป็นค่าตอบแทน ดังนั้น ผู้ขายต้องยอมแบกรับภาระค่าใช้จ่ายในการประสานงานกับบุคคลต่างๆ เพิ่มขึ้นเพื่อความปลอดภัยในการดำเนินกิจการ โดยผู้ขายทุกคนต้องจ่ายเงินให้กับพี่ต๊อปคนละ 5,000 บาทต่อเดือน

แม้ว่านางเอจะได้เป็นผู้ขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์แล้ว และมีการเปลี่ยนแปลงผู้มีอำนาจภายในตลาด แต่นางเอยังคงมีบทบาทในการส่งซีดีละเมิดลิขสิทธิ์จากโรงงานผลิตให้กับผู้ขายคนอื่นๆ เนื่องจากนางเอมีความสนิทสนมส่วนตัวกับเจ้าของโรงงานซึ่งทำให้ได้รับสินค้าราคาถูกกว่าปกติ

หลังจากที่พี่ต๊อปเริ่มเข้ามามีบทบาทเป็นผู้นำภายในตลาดแห่งนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ขายกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเริ่มมีลักษณะของการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันมากขึ้น ผู้ขายไม่ได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจเพียงอย่างเดียว แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจยังใช้ธุรกิจการขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์เป็นเครื่องมือในการสร้างผลงานให้กับตนเองด้วย เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจขอความร่วมมือจากผู้ขายให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดฉากว่า ผู้ขายถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุม

¹ บทบาทของพี่ต๊อปคล้ายคลึงกับพี่เจงในตลาดที่สอง

หลังจากนั้นจะปล่อยตัวไปพร้อมของกลางโดยไม่มีการดำเนินคดีเพื่อเป็นการสร้างผลงานให้กับหน่วยงานของตนเองว่ามีการปฏิบัติงานอย่างเข้มงวด

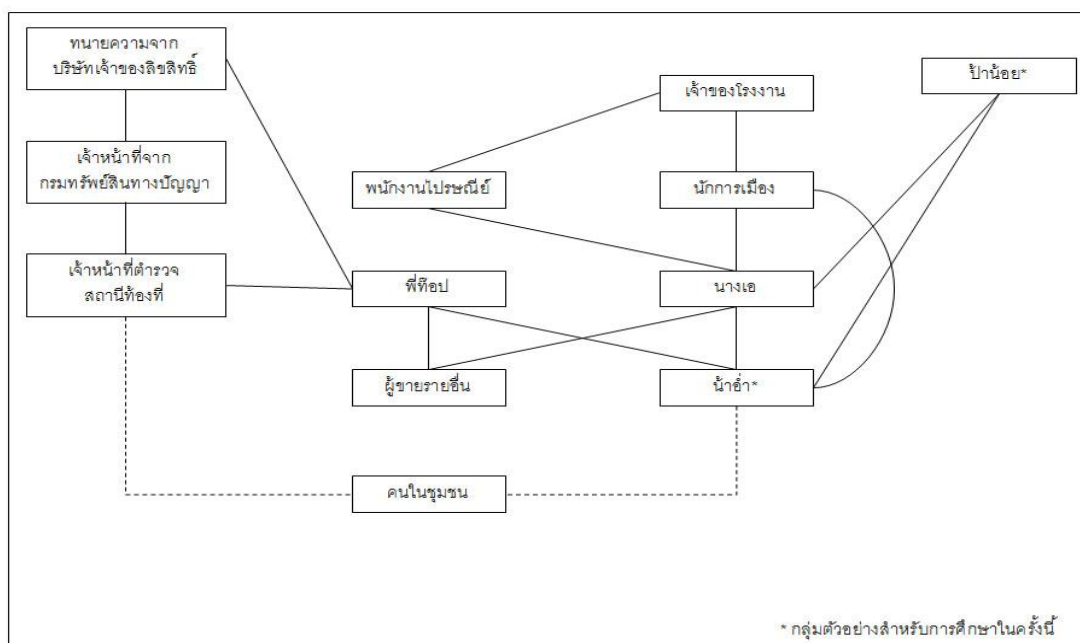
ในช่วงที่ฟี่ทอปก้าวเข้ามาเป็นผู้นำภายในตลาดแล้ว ผู้ขายจึงมีการรวมกลุ่มกันมากขึ้นเพื่อสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นพนักงานไปรษณีย์ คนส่งสารในชุมชน เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีท้องที่และเจ้าหน้าที่จากกรมทรัพย์สินทางปัญญานักการเมือง และตัวแทนบริษัทเจ้าของบริษัทลิขสิทธิ์ โดยมีฟี่ทอปเป็นตัวกลางในการประสานงานเพื่อช่วยให้ธุรกิจการขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์เป็นไปอย่างราบรื่น

ผู้ขายรวมตัวกันสั่งซื้อสินค้าผ่านนางเอซึ่งเป็นสินค้าที่มีต้นทุนระดับต่ำ ทำให้สินค้าที่วางขายมีลักษณะเหมือนกัน อย่างไรก็ตาม หากผู้ขายต้องการสินค้าแบบอื่นก็จะต้องหาสินค้ามาวางขายเอง ผู้ขายยังใช้วิธีการสร้างเอกลักษณ์และจุดเด่นของร้านตนเองโดยการจัดโปรโมชันรูปแบบต่างๆ หรือหาสินค้าแปลกๆ เช่น เกม หรือโปสเตอร์ มาวางขายควบคู่ด้วย

สินค้าที่วางขายในปัจจุบันเป็นซีดีเพลงและภาพยนตร์ทั้งจากในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงภาพยนตร์ลามกและอนาจารที่นำมาขายในราคาถูกกว่า

อย่างไรก็ตาม ยอดขายในปัจจุบันเริ่มตกลงเป็นอย่างมาก เนื่องจากปัจจัยด้านการมีอยู่ของร้านเช่าภาพยนตร์และการดาวน์โหลดจากอินเทอร์เน็ต จนทำให้ผู้ขายบางคนเปลี่ยนไปประกอบอาชีพอื่นที่มีความมั่นคงมากกว่า เช่น นำอ้าเปลี่ยนอาชีพจากการขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์มาเปิดร้านตัดขนสุนัขและขายอาหารสัตว์

จากที่กล่าวมา ผู้วิจัยสร้างภาพของโครงสร้างความสัมพันธ์ของบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องรวมกับนำอ้าที่เป็นผู้ขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ภายในตลาดที่หนึ่ง ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 แสดงโครงสร้างความสัมพันธ์ของบุคคลต่างๆ ภายในตลาดที่หนึ่ง

ภาพข้างต้นแสดงให้เห็นโครงสร้างความสัมพันธ์ของกลุ่มบุคคลต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในตลาดซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ที่หนึ่งซึ่งมีบ้านอ้า(ตัวอย่างสำหรับการศึกษาในครั้งนี้) เป็นผู้ขายคนหนึ่งอยู่ในตลาดแห่งนี้

ความสัมพันธ์เริ่มต้นจากบ้านอ้าและผู้ขายรายอื่นต้องพึ่งพานางเอในการส่งซีดีละเมิดลิขสิทธิ์เข้ามาขายภายในตลาด ซึ่งนางเอจะติดต่อเจ้าของโรงงานผลิตสินค้าผ่านนักการเมืองที่นางเอมีความสนิทสนมเป็นการส่วนตัว เมื่อเจ้าของโรงงานส่งซีดีละเมิดลิขสิทธิ์มาทางรถโดยสารประจำทางและเรือ นางเอจะให้พนักงานโปรเซนีเป็นผู้รับสินค้ามาเก็บไว้ที่บ้านและร้านของตนเอง เพื่อให้ผู้ขายคนอื่นๆ มารับสินค้าไปขายต่อ

นอกจากการส่งสินค้าจากโรงงานผลิตโดยตรงแล้ว นางเอยังรับสินค้าจากบ้านอ้าที่เป็นทั้งผู้ค้าส่งและปลีกที่ขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์อยู่ในตลาดแห่งที่สอง

หลังจากที่นางเอถ่ายโอนกิจการให้กับบ้านอ้า บ้านอ้ากลายเป็นผู้ส่งสินค้าจากบ้านอ้าได้โดยตรง เช่นเดียวกับนักการเมือง ซึ่งบ้านอ้าสามารถติดต่อได้โดยตรงเพื่อขอความช่วยเหลือจากการถูกจับกุมได้เองโดยไม่ต้องผ่านนางเอเหมือนในอดีต

ฟื้ทอปก้าวเข้ามามีบทบาทในการดูแลและให้ความคุ้มครองกับบ้านอ้าและผู้ขายรายอื่น ฟื้ทอปให้ญาติที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจในสถานีท้องที่สร้างความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่จากกรมทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อนำข้อมูลเกี่ยวกับการจับกุมมาบอกล่วงหน้า นอกจากนั้น ฟื้ทอปยัง

สร้างเครือข่ายกับทนายความจากบริษัทเจ้าของลิขสิทธิ์ซึ่งมีหน้าที่ในการตรวจตราร้านค้าที่ขายสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ด้วย เมื่อพีทีอ็อปได้รับข้อมูลก็จะแจ้งต่อไปยังน้ำอ้าและผู้ขายรายอื่นเพื่อเตรียมตัวกับเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น

ในส่วนของน้ำอ้ายังคงมีเครือข่ายจากคนในชุมชนที่คอยดูแลและสังเกตความผิดปกติที่เกิดขึ้นในยามที่มีบุคคลแปลกหน้าหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจเดินทางเข้ามาภายในตลาดแห่งนี้ด้วย

บทวิเคราะห์

โครงสร้างความสัมพันธ์ภายในตลาดที่หนึ่งหรือฟิวด์แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงผ่านช่วงเวลา ซึ่งในช่วงแรกบุคคลที่เกี่ยวข้องภายในตลาดแห่งนี้เป็นเพียงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ขายกับผู้ผลิตเท่านั้น แต่เมื่อกฎหมายเข้ามามีอิทธิพลต่อธุรกิจการขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ทำให้โครงสร้างความสัมพันธ์เพิ่มความซับซ้อนมากขึ้นเพื่อรักษาความมั่นคงให้กับเสถียรภาพของโครงสร้าง ซึ่งสังเกตได้จากการเพิ่มขึ้นของผู้กระทำที่เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการก่อรูปโครงสร้างทางสังคม ไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง พีทีอ็อป เจ้าหน้าที่ตำรวจ และเจ้าหน้าที่จากกรมทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น

บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ภายในตลาดแห่งนี้ ประกอบด้วย

- นางเอมีบ ทบาทสำคัญในการส่งสินค้าจากภายนอกเข้ามาขายภายในตลาดแห่งนี้ ซึ่งนางเอต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลต่างๆ ในการขนส่งสินค้า ซึ่งก็คือ พนักงานไปรษณีย์ดังที่แสดงไว้ในภาพที่ 1

- พีทีอ็อปจะเป็นผู้ที่คอยให้ความช่วยเหลือในการป้องกันการจับกุมจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยสร้างความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีท้องที่ เจ้าหน้าที่จากกรมทรัพย์สินทางปัญญา และตัวแทนจากบริษัทเจ้าของลิขสิทธิ์ซึ่งมีหน้าที่ในการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการจับกุมจากเจ้าหน้าที่ตำรวจล่วงหน้า

การขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์จึงมิได้เป็นความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องเฉพาะผู้ผลิต ผู้ขาย และผู้ซื้อเท่านั้น แต่ยังมีความสัมพันธ์กับบุคคลหลายกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่จากกรมทรัพย์สินทางปัญญา ตัวแทนจากบริษัทเจ้าของลิขสิทธิ์ นักการเมือง รวมถึงบุคคลที่สามารถให้ความช่วยเหลือได้ ไม่ว่าจะเป็นเครือข่ายในชุมชน และพนักงานไปรษณีย์

เมื่อพิจารณารูปแบบการขายสินค้าภายในตลาดแห่งนี้ พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงจากการถูกกำหนดจากข้อบังคับทางกฎหมาย ดังนั้น สินค้าชนิดเดียวกันที่วางขายในช่วงก่อนและหลังปี พ.ศ. 2537 จะถูกให้ความหมายแตกต่างกันตามการประกาศบังคับใช้ พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์

พ.ศ. 2537 ซึ่งเป็นการแทรกแซงระบบเศรษฐกิจของรัฐอันส่งผลต่อโครงสร้างเชิงอำนาจภายในธุรกิจซีดีละเมิดลิขสิทธิ์

เทปและวีดีโอออกเลียนแบบไม่ใช่สิ่งผิดกฎหมายหากปรากฏในช่วงก่อนปีพ.ศ. 2537 แม้ว่าจะผิดกฎศีลธรรมที่เป็นการขโมยความคิดของผู้อื่นก็ตาม แต่หลังจากมีการบังคับใช้กฎหมายในปีพ.ศ. 2537 สินค้าชนิดนี้กลายเป็นสิ่งผิดกฎหมายซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคลที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น ผู้ขายไม่สามารถวางขายสินค้าได้อย่างเปิดเผยเหมือนสมัยก่อน แต่ต้องใช้วิธีการวางขายแบบหลบๆ ซ่อนๆ รวมถึงรูปแบบของการจัดส่งสินค้าก็ไม่สามารถกระทำอย่างเปิดเผยจึงต้องมีการใช้พนักงานไปรษณีย์เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการอำพรางพฤติกรรมที่ผิดกฎหมาย ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของกฎหมายที่สามารถกำหนดรูปแบบการดำเนินชีวิตของบุคคลในสังคมได้

อย่างไรก็ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 มิได้ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ขายเพียงอย่างเดียว แต่ยังก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วย ดังที่จะเห็นได้จากเจ้าหน้าที่ตำรวจพยายามหาประโยชน์จากธุรกิจการขายสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ โดยผ่านกระบวนการจัดฉากให้ผู้ขายยอมเป็นผู้ต้องหาเพื่อสร้างผลงาน แต่จะไม่มี การดำเนินการจับกุมจริงๆ

โครงสร้างความสัมพันธ์ของธุรกิจซีดีละเมิดลิขสิทธิ์เปลี่ยนแปลงไปหลังจากมีการบังคับใช้พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 เจ้าหน้าที่ตำรวจกลายเป็นผู้ที่มีอำนาจมากที่สุดภายใต้โครงสร้างความสัมพันธ์ ซึ่งสามารถมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้ขายทั้งๆ ที่ก่อน พ.ศ. 2537 ผู้ขายมีอิสระในการแสดงพฤติกรรมโดยไม่ได้ถูกกำหนดกรอบจากกฎหมายและผู้บังคับใช้กฎหมาย

ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างผู้ขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ในตลาดที่หนึ่งแสดงให้เห็นถึงการร่วมมือกัน การแข่งขัน การกีดกัน และความขัดแย้ง ซึ่งเป็นกระบวนการของการผลิตซ้ำโครงสร้างความสัมพันธ์ภายในตลาด

ความร่วมมือกันของผู้ขายเป็นพื้นฐานสำคัญต่อโครงสร้างทางสังคม โดยเฉพาะการรวมตัวกันในการสังสินค้าเพื่อสร้างอำนาจในการต่อรองราคากับผู้ผลิต รวมถึงความร่วมมือกันในการแก้ปัญหาในยามที่เกิดปัญหาที่จะส่งผลต่อการดำรงอยู่ของตลาด ดังที่จะเห็นได้จากการรวมตัวของกลุ่มผู้ขายเพื่อขอความช่วยเหลือจากฟิที่บปให้เข้ามาบีบบทบาทในการให้ความคุ้มครองผู้ขาย และการกระจายข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการบุกเข้าตรวจค้นของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

อย่างไรก็ตาม ผู้ขายยังคงมีการแข่งขันกันในการขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ซึ่งแต่ละร้านพยายามสร้างเอกลักษณ์ให้กับร้านของตนเองเพื่อดึงดูดให้ลูกค้าเข้ามาใช้บริการ แต่ผลจาก

การศึกษายังพบว่า ร้านค้าที่ตั้งอยู่ในทำเลที่ง่ายต่อการเข้าถึงของลูกค้าจะมีสัดส่วนของยอดขายสูงกว่าร้านค้านั้นๆ นอกจากนั้น ผู้ขายบางคนยังพยายามกีดกันไม่ให้ผู้ขายรายใหม่เข้ามาตั้งร้านภายในตลาดแห่งนี้ด้วย

แม้ว่าผู้ขายจะมีการแข่งขันและความขัดแย้งกัน แต่การร่วมมือกันเป็นสิ่งที่สำคัญอันดับแรกต่อโครงสร้างความสัมพันธ์ภายในตลาด ดังที่จะเห็นได้ว่า ผู้ขายแต่ละคนปล่อย ยุติความขัดแย้งลงชั่วคราวแล้วหันหน้าเข้าหากันเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ร่วมกัน โดยเฉพาะการถูกจับกุมจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ตลาดที่หนึ่งยังแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างธุรกิจกับรัฐ โดยเฉพาะกลุ่มนักการเมืองและเจ้าหน้าที่ตำรวจ กล่าวคือ ตลาดซีดีละเมิดลิขสิทธิ์เป็นพื้นที่ของการแสดงอำนาจที่ผูกติดมากับสถานภาพเพื่อใช้ในการสร้างผลประโยชน์ให้กับตนเอง อย่างไรก็ตาม บุคคลเหล่านี้จะต้องมีระมัดระวังในการใช้อำนาจด้วย ดังที่จะเห็นว่านักการเมืองไม่สามารถให้ความช่วยเหลือต่อผู้ขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ได้อย่างเปิดเผยในช่วงหาเสียงเลือกตั้ง เพราะไม่ต้องการตกอยู่ในภาวะที่เสี่ยงต่อการกระทำผิดกฎหมายที่อาจส่งผลต่อการถูกตัดสิทธิ์ทางการเมือง

ตลาดขายเทปและวีดีโอละเมิดลิขสิทธิ์มีลักษณะเป็นระบบเปิดที่มีการแลกเปลี่ยนทรัพยากรกับพื้นที่ภายนอก ยกตัวอย่างเช่น การนำเข้าสินค้าจากบ้านนอกและโรงงานผลิตมาขายภายในตลาด การนำเอาฐานอำนาจทางการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้องเพื่อรักษาสมดุลภายในตลาด รวมทั้งการแลกเปลี่ยนความคิดระหว่างบุคคลที่อยู่ภายในและนอกตลาดเพื่อหาวิธีการรักษาความสมดุลภายในตลาดของตนเอง ดังที่เห็นได้จากนางเอมก็มีการแลกเปลี่ยนความคิดกับบ้านนอกอยู่ตลอดเวลาในช่วงที่มีการบังคับใช้พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 กิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในตลาดจึงมิใช่กิจกรรมที่เกิดขึ้นเพียงลำพัง แต่ยังได้รับอิทธิพลและส่งผลกระทบต่อกันที่ภายนอกด้วย

ภายในตลาดที่หนึ่งยังแสดงให้เห็นถึงการไหลเวียนของทุนประเภทต่างๆ ที่จำเป็นต่อการขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ โดยทุนทางเศรษฐกิจหรือเงินเป็นปัจจัยสำคัญของผู้ขายในการแสวงหาทุนทางสังคมที่สามารถเอื้อต่อการดำรงอยู่ของโครงสร้างผ่านการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลที่มีอำนาจ เพื่อให้ตนเองสามารถขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ได้อย่างปลอดภัย

ตลาดแห่งนี้ยังแสดงให้เห็นกฎเกณฑ์ที่ผู้ขายร่วมกันกำหนดเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นการสั่งสินค้าและการจ่ายเงิน ซึ่งมีนางเอเป็นผู้กำหนดและควบคุมกฎเกณฑ์ต่างๆ ภายในตลาด หรือวิธีการที่ควรปฏิบัติในช่วงที่เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้ามาตรวจค้นร้านค้าต่างๆ

ผู้ขายทุกคนต่างยึดถือกฎเกณฑ์ที่ร่วมกันสร้างขึ้นมามากกว่าที่จะผูกพันกับข้อกฎหมายที่ห้ามขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์

ตลาดที่สอง

ตลาดแห่งนี้เป็นตลาดที่รับรู้ว่ามีกรวางขายสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์อย่างเปิดเผย โดยสินค้าส่วนใหญ่เป็นสินค้าประเภทเกม แต่ยังคงซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ประเภทเพลง ภาพยนตร์และละครวางขายอยู่ประมาณ 7-8 ร้าน ซึ่งถือว่าเป็นเป้าหมายสำหรับการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์ผู้ขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ประเภทเพลง ภาพยนตร์และละครได้เพียง 3 ร้านเท่านั้น ได้แก่ ร้านของป้าน้อย พี่โจและพี่บอย

เมื่อปี พ.ศ. 2500 ตลาดแห่งนี้เคยเป็นที่ตั้งของร้านอาหารทั่วไป ร้านขายปลากัดและตู้ปลา รวมถึงร้านตัดผมด้วย นอกจากนั้นยังเคยใช้เป็นโกดังเก็บถ่านมาก่อน ตลาดแห่งนี้จึงมีผู้คนสัญจรผ่านไปมามากมาย โดยลูกค้าส่วนใหญ่จะมารับประทานอาหารที่มีรสชาติอร่อยและราคาถูก ส่วนเด็กๆ มักจะมาเลือกซื้อปลากัด

จำนวนคนที่เข้ามาในตลาดแห่งนี้เริ่มเพิ่มจำนวนมากขึ้นทำให้พ่อค้าและแม่ค้าเริ่มนำสินค้าประเภทอื่นๆ ออกมาจำหน่าย ในช่วงปีพ.ศ. 2510 มีการนำเอาสินค้าหนีภาษีมาวางขาย โดยเฉพาะสินค้าจากประเทศจีน ไม่ว่าจะเป็นนาฬิกา เครื่องใช้ไฟฟ้า เทปเพลง และวีดีโอ ซึ่งสามารถสร้างรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการเป็นจำนวนมาก

การขายสินค้าหนีภาษีที่ให้ผลตอบแทนจำนวนมหาศาลเป็นสิ่งกระตุ้นให้บุคคลเข้ามาเปิดร้านขายกันมากขึ้น ผู้ขายเริ่มสรรหาสินค้าแปลกๆ มาขายเพื่อทำให้ร้านค้าของตนเองมีลักษณะเฉพาะตัว ซึ่งสินค้าประเภทหนึ่งที่ได้รับความนิยมจากหมู่วัยรุ่น ได้แก่ เกม (เครื่องเล่นเกมและตลับเกม¹) ซึ่งเป็นของลอกเลียนแบบที่มีราคาไม่แพงมากนัก

ในช่วงปี พ.ศ. 2528 ร้านค้าต่างๆ เริ่มหันมาขายสินค้าประเภทเกมกันมากขึ้นซึ่งเน้นไปที่เกมที่ของปลอม โดยราคาเครื่องเล่นเกมของแท้จะอยู่ประมาณเครื่องละ 2,500 - 4,000 บาท แต่เครื่องเล่นเกมของปลอมจะมีราคาเพียงเครื่องละ 1,000 - 1,800 บาท ในส่วนของตลับเกมเลียนแบบมีราคาอยู่ตลับละ 100 - 300 บาทเท่านั้น ในขณะที่ราคาตลับเกมของแท้อยู่ที่ตลับละ

¹ ลักษณะของเกมจะถูกผลิตออกมาในรูปของตลับ ผู้วิจัยจึงเรียกว่า “ตลับเกม” ตลับเกมที่นำมาขายเป็นสินค้าที่ลักลอบผลิตขึ้นมาเองโดยไม่ได้รับอนุญาตจากบริษัทเจ้าของ

ประมาณ 1,000 – 1,500 บาท ช่องว่างของราคาระหว่างเกมของแท้และของเลียนแบบกลายเป็นสิ่งยั่วยวนให้ลูกค้าหันมาบริโภคเกมเลียนแบบมากขึ้น ความต้องการของลูกค้าที่เพิ่มมากขึ้นทำให้ร้านค้าส่วนใหญ่หันมาขายตลับเกมมากขึ้น ตลาดแห่งนี้จึงมีชื่อเสียงโด่งดังในเรื่องการขายเครื่องเล่นเกมและตลับเกมเลียนแบบที่มีราคาถูก

นอกจากสินค้าเกี่ยวกับเกมแล้ว ในช่วงปี พ.ศ. 2535 – 2536 ยังมีกลุ่มผู้ขายบางรายเริ่มนำเอาวีดีโอภาพยนตร์ออกมาวางจำหน่ายด้วย ซึ่งลูกค้าส่วนใหญ่ที่มาซื้อเกมจะแวะซื้อวีดีโอภาพยนตร์ด้วยซึ่งเป็นวีดีโอลอกเลียนแบบที่มีราคาถูก แต่ปริมาณการขายก็ยังคงมีไม่มากนักเมื่อเทียบกับยอดขายของเกมที่เป็นความต้องการของวัยรุ่นมากกว่า

การขายเกมและวีดีโอภาพยนตร์ลอกเลียนแบบในช่วงเวลาดังกล่าวยังไม่ประสบปัญหา เพราะยังไม่มีกฎหมายบังคับใช้ ทำให้ผู้ขายสามารถวางขายสินค้าได้อย่างเสรี ไม่จำเป็นต้องซ่อนสินค้าให้รอดพ้นจากสายตาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

แต่หลังจากที่มีการประกาศบังคับใช้พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ในปีพ.ศ. 2537 สินค้าละเมิดลิขสิทธิ์กลายเป็นสิ่งผิดกฎหมาย การกระทำการใดๆ เกี่ยวกับสินค้าที่ผิดกฎหมายจึงต้องดำเนินการอย่างลับๆ เพื่อป้องกันการถูกจับกุมจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ การวางขายสินค้าต่างๆ ไม่สามารถวางขายอย่างโจ่งแจ้งได้เหมือนเดิมอีกต่อไป ขั้นตอนของกระบวนการซื้อขายของละเมิดลิขสิทธิ์จึงต้องมีความรัดกุมและรอบคอบเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากถูกจับกุมจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ในช่วงปีพ.ศ. 2537 การบังคับใช้พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ส่งผลกระทบต่อผู้ขายสินค้าในตลาดแห่งนี้เป็นอย่างมาก เนื่องจากสินค้าที่วางขายส่วนใหญ่เป็นสินค้าที่ละเมิดลิขสิทธิ์เกือบทั้งหมด ผู้ขายส่วนใหญ่โดยเฉพาะร้านค้าที่จำหน่ายภาพยนตร์ละเมิดลิขสิทธิ์รวมตัวกันเพื่อหาทางออกในการแก้ปัญหา โดยผู้ขายส่งตัวแทนไปคุยกับทางบริษัทที่เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในการจำหน่ายเพื่อขอผ่อนผันให้มีการขายสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ต่อไปอีก 5 ปี เพราะผู้ขายส่วนใหญ่ยังมีสินค้าที่คงคลังอยู่อีกเป็นจำนวนมากและยังต้องการแสวงหาผลกำไรจากการขาย แต่บริษัทเจ้าของลิขสิทธิ์ไม่ยอมรับข้อเสนอนี้ใดๆ ทั้งสิ้น กลุ่มผู้ขายจึงจำยอมต้องเปลี่ยนมาขายสินค้าลิขสิทธิ์ด้วย

อย่างไรก็ตาม ผู้ขายตัดสินใจที่จะขายทั้งวีดีโอลิขสิทธิ์และวีดีโอละเมิดลิขสิทธิ์ควบคู่กันไป โดยให้ลูกค้าเป็นผู้เลือกสินค้าเอง วีดีโอละเมิดลิขสิทธิ์จะถูกจัดวางในที่มืดซิด หากลูกค้าคนใดต้องการวีดีโอละเมิดลิขสิทธิ์ ผู้ขายจะเป็นผู้หยิบสินค้าออกมาให้เลือก สาเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้ขายต้องขายวีดีโอละเมิดลิขสิทธิ์ควบคู่ไปด้วย เนื่องจากวีดีโอละเมิดลิขสิทธิ์มีราคาถูกกว่าและเป็นที่ต้องการของลูกค้ามากกว่า ประกอบกับการขายวีดีโอลิขสิทธิ์ยังมีข้อจำกัดในการขายบางประการ

คือ หากสั่งวีดีโอลิขสิทธิ์มาขายแล้วขายไม่หมด ผู้ขายจะไม่สามารถส่งคืนบริษัทได้ ทำให้ผู้ขายมีความเสี่ยงต่อการขาดทุน หลังจากปี พ.ศ. 2537 ตลาดแห่งนี้จึงถูกรับรู้ว่าเป็นแหล่งของสินค้าประเภทเกมและภาพยนตร์ละเมิดลิขสิทธิ์ที่มีชื่อเสียง

ในช่วงปีพ.ศ. 2540 มีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในการผลิตเกม รูปแบบของเกมเริ่มเปลี่ยนแปลงจากตลับเกมมาเป็นแผ่นซีดีเกมที่มีขนาดเล็กกว่าและพกพาได้สะดวก แต่มีราคาไม่แตกต่างจากตลับเกมมากนัก โดยซีดีเกมลิขสิทธิ์มีราคาอยู่ที่แผ่นละประมาณ 1,000 บาท ส่วนซีดีละเมิดลิขสิทธิ์อยู่เพียงแผ่นละ 100 บาท

กลุ่มลูกค้าที่เดินทางมาซื้อซีดีเกมจึงเน้นไปที่ซีดีละเมิดลิขสิทธิ์มากกว่าเพราะมีราคาถูกกว่าถึง 10 เท่า ยอดปริมาณการสั่งซื้อซีดีละเมิดลิขสิทธิ์เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากทำให้ผู้ขายส่วนใหญ่เลือกที่จะจำหน่ายเฉพาะซีดีละเมิดลิขสิทธิ์เท่านั้น แต่หากลูกค้าต้องการซีดีลิขสิทธิ์จะต้องสั่งสินค้าไว้ก่อนแล้วค่อยมารับในวันถัดไป การจำหน่ายซีดีเกมละเมิดลิขสิทธิ์ยังคงดำเนินมาสืบมาในปัจจุบัน แต่ต้องวางขายแบบหลบๆ ซ่อนๆ และผู้ขายมีความระมัดระวังอยู่ตลอดเวลา

ในปีพ.ศ. 2542 เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของภาพยนตร์เช่นเดียวกับเกม นั่นคือ มีการนำเอาซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ประเภทภาพยนตร์เข้ามาวางจำหน่ายมากขึ้น รวมทั้งยังเพิ่มความหลากหลายของสินค้าที่นำมาวางขายให้มากขึ้น โดยมีทั้งภาพยนตร์และละครจากในประเทศและต่างประเทศ มีการออกแบบกล่องซีดีให้มีความสวยงามเพื่อดึงดูดให้ลูกค้าเก็บสะสม นอกจากซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ประเภทภาพยนตร์และละครแล้ว ภายในตลาดแห่งนี้ยังมีผู้ขายบางคนนำเอาซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ประเภทเพลงที่รวบรวมเพลงจากหลายค่ายมาอยู่ในซีดีแผ่นเดียวกันด้วย โดยราคาของซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ทั้งสองประเภทอยู่ที่แผ่นละ 150 บาท หากซื้อเป็นปริมาณมากจะลดราคาเหลือเพียงแผ่นละ 120 บาทเท่านั้น

สภาพร้านค้าภายในตลาดแห่งนี้มีลักษณะเป็นคูหาให้เช่า โดยผู้ขายสามารถเช่าได้มากกว่า 1 คูหาขึ้นอยู่กับความต้องการ แต่ไม่มีผู้ขายคนใดที่ยอมเปิดเผยราคาค่าเช่าสถานที่ให้แก่ผู้วิจัยเลยดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

ร้านค้าที่ขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ภายในตลาดแห่งนี้มีอยู่ 2 รูปแบบ คือ รูปแบบแรกเป็นร้านค้าที่ขายซีดีลิขสิทธิ์ปะปนกับซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ ลักษณะของการจัดร้านจะเน้นโชว์ซีดีลิขสิทธิ์ ส่วนซีดีละเมิดลิขสิทธิ์จะถูกเก็บอยู่ในพื้นที่ที่มีความมืดซิด ซึ่งผู้ขายจะเสนอขายเฉพาะลูกค้าประจำเท่านั้น เพราะเกรงว่าอาจจะถูกจับกุมจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ส่วนรูปแบบที่สองเป็นร้านค้าที่ขายเฉพาะซีดีละเมิดลิขสิทธิ์เท่านั้น ลักษณะการจัดวางร้านจะเป็นเพียงการนำแผงลอยมาแขวนเพื่อโชว์สินค้าหรือนำโต๊ะมาตั้งแล้ววางหน้าปกซีดีเพื่อให้

ลูกค้าเลือกตามความต้องการ ส่วนสินค้าจะถูกเก็บไว้อีกสถานที่หนึ่ง หากลูกค้าต้องการสินค้าประเภทใดลูกค้าจะต้องรอประมาณ 10 นาที เพราะผู้ขายจะต้องเดินทางไปนำสินค้าจากโกดังมา ให้ลูกค้า สาเหตุที่ต้องกระทำเช่นนี้เพื่อไม่ให้มีหลักฐานที่ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุม

อย่างไรก็ตามร้านค้าในรูปแบบที่สองจะมีการเตรียมความพร้อมอยู่ตลอดเวลาหากมีเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้ามาดำเนินการจับกุม โดยใช้วิธีปิดร้านชั่วคราวแม้ว่าจะมีลูกค้าอยู่ภายในร้านก็ตาม ซึ่งผู้ขายจะขอความร่วมมือจากลูกค้าให้อยู่ภายในร้านอย่างสงบ เพื่อรอให้เจ้าหน้าที่ตำรวจออกจากพื้นที่ก่อนซึ่งใช้เวลาประมาณ 15-30 นาที

เจ้าของร้านทุกคนจะต้องมีความระมัดระวังในการขายสินค้าและเลือกใช้กลยุทธ์ในการขายเพื่อให้รอดพ้นจากสายตาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพราะตลาดแห่งนี้ถูกรับรู้ว่าเป็นแหล่งของสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์และของหนีภาษีซึ่งเป็นพื้นที่สีแดง¹ ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจับตาเป็นพิเศษ

ในส่วนของสินค้าที่นำมาวางขายภายในตลาดแห่งนี้โดยเฉพาะซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ประเภทภาพยนตร์และละครเป็นสินค้าที่รับมาจากโรงงานเดียวกัน แล้วกระจายส่งต่อไปยังร้านค้าอื่นๆ โดยโรงงานแห่งนี้มีสถานที่ผลิตอยู่ละแวกใกล้ๆ กับตลาดซึ่งทำให้เกิดความสะดวกในการขนส่งสินค้า นอกจากนั้น ผู้ขายบางคนยังผลิตสินค้าด้วยตนเอง ผู้ขายจะพยายามผลิตและหาสินค้าที่ลูกค้าต้องการเพื่อรักษารฐานลูกค้าของตนและสร้างจุดเด่นให้กับร้านของตนเองด้วย

ร้านค้าภายในตลาดแห่งนี้ไม่ได้ขายในรูปแบบขายปลีกกับลูกค้าที่มาซื้อหน้าร้านเพียงอย่างเดียว แต่ร้านค้าเหล่านี้ยังขายสินค้าคราวละมากๆ หรือที่เรียกว่าค้าส่งด้วย ซึ่งผู้ขายจะเป็นผู้จัดส่งสินค้าไปให้ทางไปรษณีย์หรือรถโดยสารประจำทาง แล้วให้ลูกค้ามารับสินค้าตามจุดที่นัดหมายไว้ แต่ผู้ขายจะยอมส่งสินค้าให้กับลูกค้าประจำที่มีการซื้อขายมาเป็นเวลานานและมีความสนิทสนมเป็นการส่วนตัวเท่านั้น

ในอดีตลูกค้าส่วนใหญ่เป็นกลุ่มวัยรุ่นที่ซื้อเกมละเมิดลิขสิทธิ์ โดยมักแวะร้านขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์เพื่อซื้อภาพยนตร์และละครไปดูด้วยซึ่งส่วนใหญ่เป็นลูกค้าประจำ แต่ในช่วง 5-10 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2543-2553) เริ่มมีกลุ่มลูกค้าที่อยู่ในวัยทำงานเข้ามาซื้อซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ประเภทภาพยนตร์และละครมากขึ้น

หลังจากปีพ.ศ. 2537 การขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์จะเป็นการวางขายแบบหลบๆ ซ่อนๆ เนื่องจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจดังกล่าวกลายเป็นกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย แต่การดำเนินการจับกุมยังไม่มีประสิทธิภาพมากนักทำให้ผู้ขายไม่ต้องเผชิญกับปัญหาจากการถูกจับกุม อย่างไรก็ตาม ใน

¹ ตามที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์

ปี พ.ศ. 2543 รัฐบาลเริ่มให้ความสำคัญกับการปราบปรามผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ทุกประเภท ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้ามาตรวจตราการขายสินค้าภายในตลาดแห่งนี้มากขึ้น ในช่วงปีพ.ศ. 2543-2544 เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถจับกุมผู้ขายสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ได้จำนวน 5 คน โดยผู้เสียหาย (ตัวแทนของเจ้าของบริษัทลิขสิทธิ์) เรียกร้องค่าเสียหายจากผู้ขายเฉลี่ยรายละ 100,000 บาท แต่ละเว้นโทษจำคุกให้กับผู้ขาย แม้ว่าผู้ขายจะได้รับการปล่อยตัวออกมา แต่ผู้ขายยังคงกลับไปขายสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์อีกโดยเพิ่มความระมัดระวังตัวมากขึ้น

จากการที่ผู้ขายเริ่มถูกจับกุมมากขึ้นส่งผลให้เกิดความตื่นตัวในการหาวิธีป้องกันการถูกจับกุมจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ วิธีการหนึ่งที่ผู้ขายใช้สืบต่อมาจนทุกวันนี้ คือ การแสวงหาบุคคลที่ช่วยเหลือให้ผู้ขายรอดพ้นจากการถูกจับกุมได้ซึ่งเป็นวิธีที่ป้านอยแนะนำกับผู้ขายคนอื่น ๆ

ในปี พ.ศ. 2545 ป้านอยชักชวนให้พี่เจ้งเข้ามาเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขายสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ภายในตลาดแห่งนี้ โดยผู้ขายทุกคนจะต้องจ่ายเงินให้แก่พี่เจ้งเดือนละ 5,000 บาทเพื่อเป็นค่าตอบแทน พี่เจ้งเป็นคนที่อาศัยอยู่ในละแวกตลาดและเป็นที่รู้จักกับผู้ขายเกือบทุกคน รวมทั้งยังรู้จักกับเจ้าหน้าที่ตำรวจและบุคคลในแวดวงการเมืองเนื่องจากเคยทำกิจกรรมช่วยเหลือยามาก่อน พี่เจ้งจึงมีความสามารถในการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจค้นของเจ้าหน้าที่ตำรวจล่วงหน้า ซึ่งทำให้ผู้ขายสามารถรู้ตัวล่วงหน้าและนำสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ออกจากร้านได้ทันเวลา อย่างไรก็ตาม ในเวลาต่อมาพี่เจ้งเปิดร้านขายสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ในตลาดแห่งนี้ควบคู่ไปกับการเป็นผู้ดูแลความปลอดภัยให้กับผู้ขายโดยมีญาติเป็นผู้ดูแลร้าน ส่วนพี่เจ้งเป็นเพียงผู้ลงทุน

พี่เจ้ง¹ มีหน้าที่เดินตรวจตราไปรอบๆ ตลาด โดยพี่เจ้งจะจ้างมอเตอร์ไซค์รับจ้างและเจ้าหน้าที่ตำรวจในสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นเครือข่ายความสัมพันธ์เพื่อให้ส่งข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลที่น่าสงสัยและคาดว่าน่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจแฝงตัวเข้ามาในตลาด พี่เจ้งนำเงินจากผู้ขายคนละ 5,000 บาทมาจ่ายเป็นค่าจ้างแก่บุคคลเหล่านั้น เมื่อพี่เจ้งได้รับข้อมูลว่ามีเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือบุคคลที่น่าสงสัยเดินทางเข้ามาภายในตลาด พี่เจ้งจะใช้วิธีการโทรศัพท์และส่งสัญญาณ² ให้แก่ผู้ขายภายในตลาดเพื่อให้นำสินค้าผิดกฎหมายออกไปไว้ยังสถานที่อื่น ส่วนร้านที่ขายเฉพาะสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์เพียงอย่างเดียวก็จะใช้วิธีการปิดร้านชั่วคราว เมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐออกจากตลาด

¹ พี่เจ้งทำหน้าที่คล้ายคลึงกับพี่ท็อปในตลาดที่หนึ่ง

² หากส่งสัญญาณเป็นการซู่ 1 นิ้ว แสดงว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจจะเดินทางมาถึงตลาดภายใน 1 ชั่วโมง แต่หากใช้สัญญาณการพยักหน้าจะเป็นการแจ้งเตือนให้ผู้ขายเก็บสินค้าผิดกฎหมายโดยทันที

แล้ว พี่เจ้งจะโทรศัพท์ไปหาเพื่อเป็นการส่งสัญญาณว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐออกจากตลาดแล้ว วิธีการดังกล่าวทำให้อัตราการถูกจับกุมจากเจ้าหน้าที่ตำรวจลดลงเป็นอย่างมาก

นอกเหนือจากพี่เจ้งที่เป็นผู้มีอำนาจและสามารถสร้างเครือข่ายกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและบุคคลในแวดวงการเมืองได้แล้ว ในปีพ.ศ. 2547 เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มียศระดับสูงที่อยู่ภายในสถานีห้องที่เข้ามาเรียกเก็บเงินจำนวน 3,000 บาทต่อเดือนเพื่อแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ที่จะไม่ดำเนินการจับกุมร้านค้าต่างๆ และแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจค้นล่วงหน้า รวมทั้งยังให้ความร่วมมือกับผู้ขายเพื่อสร้างอุปสรรคขึ้นมาสกัดกั้นเจ้าหน้าที่จากกรมทรัพย์สินทางปัญญาที่ต้องการเข้ามาตรวจสอบตลาดแห่งนี้ด้วย รวมทั้งยังมีการนำข้อมูลเกี่ยวกับการลงพื้นที่ของเจ้าหน้าที่จากกรมทรัพย์สินทางปัญญามาแจ้งผู้ขายล่วงหน้าเพื่อให้ผู้ขายเตรียมตัวและเพิ่มความระมัดระวังในการขายให้มากขึ้น

เหตุการณ์สำคัญๆ ที่เกิดขึ้นภายในตลาดแห่งนี้แสดงให้เห็นถึงความช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เกิดขึ้นในปีพ.ศ. 2552 เมื่อเจ้าหน้าที่จากกรมทรัพย์สินทางปัญญาได้รับนโยบายจากรัฐบาลให้จัดการกับปัญหาสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์อย่างเด็ดขาดจึงต้องเข้าตรวจค้นร้านค้าต่างๆ ภายในตลาดแห่งนี้ ซึ่งเจ้าหน้าที่จากกรมทรัพย์สินทางปัญญาต้องขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีห้องที่ในการเข้าตรวจสอบร้านค้าภายในตลาดแห่งนี้ อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ตำรวจในสถานีห้องที่กลับนำข้อมูลมาบอกแก่ผู้ขายเพื่อเตรียมตัวกับเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น

เมื่อถึงวันตรวจค้น เจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่จากกรมทรัพย์สินทางปัญญาเดินทางมาพร้อมกัน ส่วนผู้ขายทุกคนมารวมตัวกันโดยมีท่อน้ำและแท่งเหล็กอยู่ในมือ ผู้ขายทุกคนต่างพยายามขัดขวางไม่ให้เจ้าหน้าที่จากกรมทรัพย์สินทางปัญญาสามารถตรวจค้นร้านค้าภายในตลาดได้ ความขัดแย้งเริ่มทวีความรุนแรงขึ้นเมื่อเจ้าหน้าที่จากกรมทรัพย์สินทางปัญญายืนยันจะขอเข้าตรวจค้น ในขณะที่เจ้าหน้าที่ตำรวจในสถานีห้องที่ไม่ดำเนินการใดๆ ทั้งสิ้น

จุดยืนที่แตกต่างกันของผู้ขายและเจ้าหน้าที่จากกรมทรัพย์สินทางปัญญาทำให้เกิดการต่อสู้ทางวาจาอย่างรุนแรงจนถึงขั้นการใช้กำลัง ในที่สุดเจ้าหน้าที่ตำรวจในสถานีห้องที่ต้องเข้ามาไกล่เกลี่ยความขัดแย้ง แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจกล่าวถึงเหตุการณ์ในครั้งนี้ว่าเป็นเพียงการสื่อสารที่ไม่เข้าใจกันและเป็นการทะเลาะเบาะแว้งเพียงเล็กน้อยเท่านั้น แต่ไม่มีการกล่าวถึงการตรวจค้นสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์เลย ผู้ขายและเจ้าหน้าที่จากกรมทรัพย์สินทางปัญญาจึงถูกปรับเงินจากความผิดฐานทำร้ายร่างกายเพียงอย่างเดียว

เหตุการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจในสถานีห้องที่กับผู้ใช้ติลละเมิดลิขสิทธิ์ เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการบุกตรวจค้นภายในพื้นที่ที่

จะมาแจ้งให้ผู้ขายได้เตรียมตัวไว้ล่วงหน้า และหากเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องดำเนินการใดๆ จะเป็นไปได้ในลักษณะที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้ขายมากกว่า

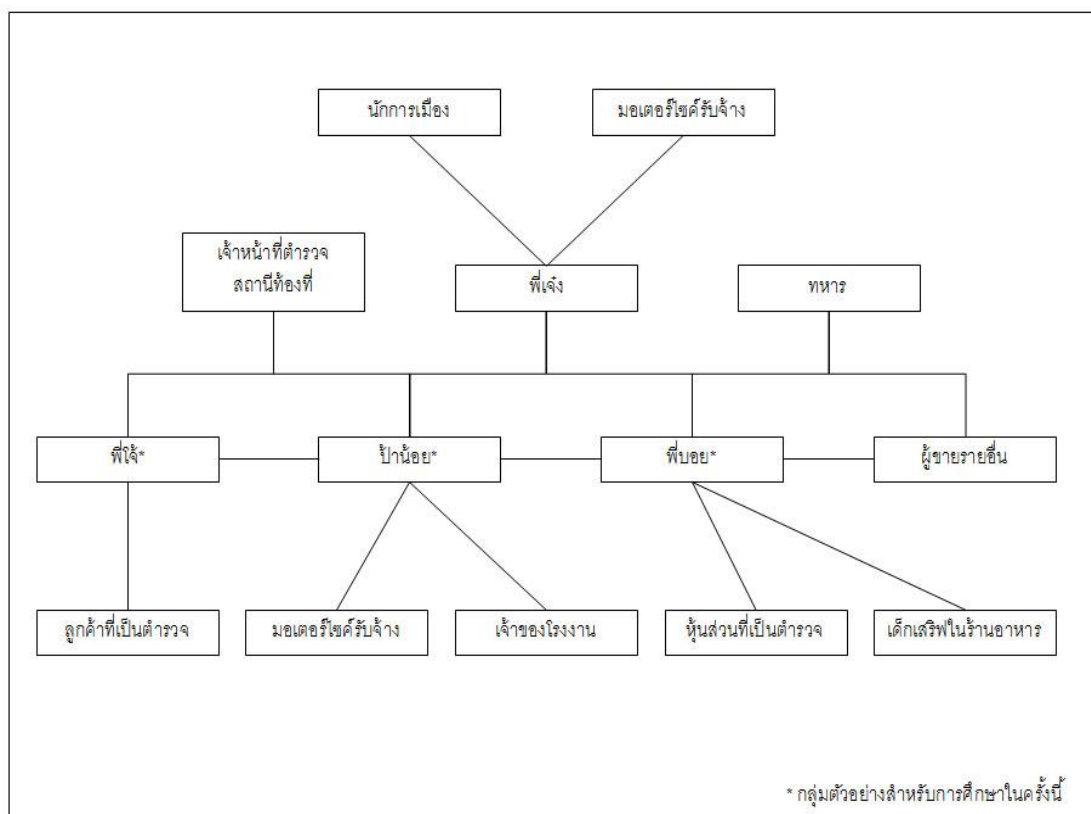
นอกเหนือจากพี่เจ้และเจ้าหน้าที่ตำรวจในสถานีท้องที่ที่เข้ามามีบทบาทภายในตลาดแห่งนี้แล้ว ผู้ขายยังต้องเผชิญกับเจ้าหน้าที่ของรัฐอีกกลุ่มหนึ่งที่เข้ามาแสวงหาประโยชน์จากการเรียกเก็บค่าคุ้มครอง คือ ทหาร

ในปี พ.ศ. 2549 ทหารเข้ามามีบทบาทภายในตลาดมากขึ้น เนื่องจากทหารสังเกตเห็นว่ามีเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้ามาแสวงหาประโยชน์จากกลุ่มผู้ขาย พวกเขาจึงเลียนแบบพฤติกรรมโดยการเข้าไปข่มขู่ให้ผู้ขายยอมจ่ายค่าคุ้มครอง หากผู้ขายรายใดไม่ยอมจ่ายเงินก็จะถูกทำร้ายร่างกายและทำลายร้านค้า ผู้ขายจึงต้องยอมทำตามเพราะเกรงว่าจะไม่สามารถขายสินค้าภายในพื้นที่แห่งนี้ต่อไปได้ ผู้ขายต้องเสียเงินเพิ่มอีกเดือนละ 3,000 บาทให้กับกลุ่มทหารจะแต่งชุดเครื่องแบบเข้ามาเก็บเงินอย่างเปิดเผย

ผู้ขายนำเรื่องที่ทหารเข้ามาเรียกเก็บค่าคุ้มครองไปปรึกษากับเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีท้องที่ แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีท้องที่กลับบอกให้ผู้ขายยอมจ่ายเงินให้กับทหาร เนื่องจากไม่ต้องการสร้างความขัดแย้งกับทหารเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหา

จากที่กล่าวมาทั้งหมด จะเห็นได้ว่าในตลาดแห่งนี้มีบุคคลที่เข้ามาแสวงหาประโยชน์ทั้งจากการขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์และการเรียกเก็บค่าคุ้มครอง ไม่ว่าจะเป็นบุคคลที่มีอำนาจและมีความสามารถในการสร้างเครือข่ายกับผู้ที่สามารถให้ความช่วยเหลือ กลุ่มเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีท้องที่ และกลุ่มทหาร แม้ว่าผู้ขายจะต้องจ่ายค่าคุ้มครองให้กับกลุ่มคนเหล่านี้เป็นจำนวนมาก แต่ผู้ขายก็ยังคงขายสินค้าได้ปริมาณมากเช่นกัน เพราะพื้นที่แห่งนี้มีชื่อเสียงในการขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ซึ่งมีลูกค้าไหลเวียนเข้ามาประมาณวันละ 1,000 – 2,000 คน

จากที่กล่าวมา ผู้วิจัยสร้างภาพของโครงสร้างความสัมพันธ์ของบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องรวมกับบ้าน้อย พี่เจ้ และพี่บอยที่เป็นผู้ขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ภายในตลาดที่สอง ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2 แสดงโครงสร้างความสัมพันธ์ของบุคคลต่างๆ ภายในตลาดที่สอง

ภาพข้างต้นแสดงให้เห็นโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์กับกลุ่มบุคคลที่เข้ามาเรียกเก็บผลประโยชน์และให้ความคุ้มครองดูแลภายในตลาดแห่งที่สอง ซึ่งมีป้าน้อย พี่เจ้และพี่บอยเป็นผู้ขายภายในตลาดแห่งนี้

ป้าน้อยเป็นผู้ขายที่อยู่ภายในตลาดแห่งนี้มานานกว่าบุคคลอื่น ซึ่งป้าน้อยเป็นศูนย์กลางของความสัมพันธ์ระหว่างผู้ขายรายอื่นๆ รวมทั้งพี่เจ้และพี่บอยด้วย โดยเฉพาะในด้านการส่งสินค้าเข้ามาขายภายในตลาด และเป็นผู้นำเพื่อหาวิธีแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในตลาดแห่งนี้

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ส่วนตัวของป้าน้อย พบว่า ป้าน้อยมีการติดต่อกับเจ้าของโรงงานที่ผลิตซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ที่ตั้งอยู่ในบริเวณใกล้ๆ กับตลาด นอกจากนั้นป้าน้อยยังจ้างมอเตอร์ไซด์รับจ้างเพื่อคอยจัดส่งสินค้าและแจ้งข่าวสารในกรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจเดินทางเข้ามาตรวจสอบร้านค้าภายในตลาดแห่งนี้

พี่เจ้สร้างความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เป็นลูกค้ารายใหญ่ซึ่งคอยให้คำแนะนำวิธีการแยกแยะระหว่างลูกค้าจริงกับสายลับที่ปลอมตัวมา

ฟีบอยมีความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เป็นหุ้นส่วนของร้านร่วมกัน ทำให้ฟีบอยเป็นผู้ขายเพียงคนเดียวที่ไม่ต้องจ่ายค่าคุ้มครองให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีท้องที่ นอกจากนั้น ฟีบอยยังเคยจ้างเด็กเสิร์ฟจากร้านอาหารที่อยู่ภายในตลาดแห่งนี้เพื่อให้ส่งข่าวสารในขณะที่เจ้าหน้าที่ตำรวจเดินทางเข้ามายังตลาดแห่งนี้

ทั้งป้าน้อย ฟีโจ และฟีบอยต่างมีความสัมพันธ์กับผู้ขายคนอื่นๆ ที่อยู่ในตลาดแห่งนี้ด้วย โดยผู้ขายทั้งหมดมักรวมตัวกันในยามที่เกิดปัญหาหรือมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างความสัมพันธ์ภายในตลาด เช่น การเข้ามาของทหารในปีพ.ศ. 2549

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างผู้ขายกับกลุ่มบุคคลที่เข้ามาเรียกเก็บผลประโยชน์และให้ความคุ้มครองดูแลที่มีจำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ ฟีเจง เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีท้องที่ และทหาร

ผู้ขายทุกคนต้องจ่ายเงินค่าคุ้มครองให้กับฟีเจง ซึ่งฟีเจงจะร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีท้องที่ นักการเมืองและมอเตอร์ไซค์รับจ้างในการประสานงานเพื่อแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการบุกเข้าตรวจค้นของเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานอื่นๆ

ในส่วนของเจ้าหน้าที่ตำรวจภายในสถานีท้องที่บางกลุ่มยังเรียกเก็บเงินค่าคุ้มครองจากผู้ขายเพิ่มเติมอีกด้วย ยกเว้นฟีบอยเพียงคนเดียวที่ไม่ต้องจ่ายเงินให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจกลุ่มนี้ เช่นเดียวกับทหารที่เข้ามาเรียกเก็บค่าคุ้มครองจากผู้ขายทุกคนภายในตลาดแห่งนี้

บทวิเคราะห์

โครงสร้างความสัมพันธ์ของบุคคลหรือฟิลด์ที่เกี่ยวข้องภายในตลาดที่สองมีความคล้ายคลึงกับตลาดแห่งแรก ซึ่งบุคคลที่เข้ามาเกี่ยวข้องมักเป็นกลุ่มคนที่เข้ามาแสวงหาประโยชน์จากตลาดซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ ประกอบไปด้วย

ฟีเจงเป็นบุคคลที่เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของตลาดซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ที่เกิดจากความยินยอมของผู้ขายทุกคนที่ต้องการให้ฟีเจงเข้ามามีบทบาทภายในตลาดแห่งนี้ เนื่องจากฟีเจงเป็นบุคคลที่มีทุนทางสังคมหรือเครือข่ายกับเจ้าหน้าที่ตำรวจและนักการเมือง ฟีเจงจึงใช้ฐานอำนาจจากเครือข่ายที่รู้จักในการสรรสร้างประโยชน์ให้กับตนเองและผู้ขาย

การใช้ประโยชน์จากเจ้าหน้าที่ตำรวจจะเกิดขึ้นเมื่อฟีเจงได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนที่จะบุกค้นร้านค้าภายในตลาดแห่งนี้ล่วงหน้า ฟีเจงจะนำข้อมูลมาบอกแก่ผู้ขายเพื่อให้เตรียมตัวต่อเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น ในส่วนการใช้ประโยชน์จากฐานอำนาจทางการเมืองให้กับผู้ขายยังไม่ปรากฏให้เห็นมากนักภายในตลาดแห่งนี้ แต่ฟีเจงต้องการจะใช้ฐานอำนาจทางการเมืองในยามที่ผู้ขายถูกดำเนินคดีจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ

เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีท้องที่และทหารเป็นกลุ่มบุคคลที่พยายามเข้ามาแทรกแซงและปรับเปลี่ยนโครงสร้างภายในตลาดแห่งนี้ แต่การเข้ามาของทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกันตรงที่ การได้รับการยอมรับจากผู้ขาย กล่าวคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีท้องที่สามารถทำให้ผู้ขายเกิดการยอมรับบทบาทผ่านการให้ความช่วยเหลือในกรณีที่มีการบุกรุกตรวจค้นของเจ้าหน้าที่จากกรมทรัพย์สินทางปัญญา ดังเหตุการณ์ในปีพ.ศ. 2552 ในขณะทหารเป็นกลุ่มที่ใช้อำนาจบังคับให้ผู้ขายยอมจ่ายเงิน ทั้งๆ ที่ไม่ได้ให้ประโยชน์กับกลุ่มผู้ขายเลย มีหน้าซำกลับเลือกใช้วิธีการใช้กำลังเพื่อให้ผู้ขายยอมปฏิบัติตามทำให้ผู้ขายภายในตลาดแห่งนี้รู้สึกไม่พอใจและไม่ยอมรับการกระทำและการเข้ามาแทรกแซงของกลุ่มทหาร

โครงสร้างที่เปลี่ยนแปลงไปจากการเพิ่มขึ้นของบุคคลที่เข้ามาเกี่ยวข้องของส่งผลให้เกิดความซับซ้อนทางโครงสร้างซึ่งแสดงให้เห็นถึงปัญหาหรือวิกฤติบางอย่างที่เข้ามาสั่นคลอนโครงสร้าง ดังนั้น ผู้ขายที่อยู่ภายในโครงสร้างจึงมีความจำเป็นต้องดำเนินการบางอย่างเพื่อให้โครงสร้างความสัมพันธ์สามารถดำรงอยู่ได้ ดังที่เห็นได้จากผู้ขายตัดสินใจขอความช่วยเหลือจากพี่เจงที่มีเครือข่ายกว้างขวางในการสร้างความปลอดภัยให้กับตนเองและพื้นที่ในการขาย

กฎหมายที่เข้ามาเปลี่ยนแปลงรูปแบบพฤติกรรมของผู้ขายยังแสดงให้เห็นถึงการแทรกแซงของรัฐที่พยายามเข้ามาควบคุมตลาดซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ ซึ่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์พ.ศ. 2537 ส่งผลให้เกิดเปลี่ยนแปลงรูปแบบการขายจากการวางขายอย่างเปิดเผยเป็นการวางขายแบบหลบๆ ซ่อนๆ แทน ทั้งๆ ที่ในความเป็นจริงแล้ว ผู้ขายควรหยุดขายสินค้าที่ผิดกฎหมาย สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ เพราะผู้ขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ไม่ได้มีจิตสำนึกต่อกฎหมายจึงไม่ซึมซับโครงสร้างทางสังคมเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของตนเอง

บทลงโทษของกฎหมายที่อ่อนแอมีส่วนต่อการเติบโตของตลาดซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ เพราะผลกำไรที่ได้จากการขายคุ้มค่าต่อความเสี่ยงที่อาจจะถูกจับกุมจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ธุรกิจผิดกฎหมายมักมีเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามาเกี่ยวข้องซึ่งแสดงให้เห็นการใช้อำนาจไปในทางที่มีขอบ แม้ว่าโครงสร้างส่วนบนของสังคมจะกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องดำเนินการปราบปรามผู้กระทำผิดกฎหมายอย่างเด็ดขาด แต่โครงสร้างส่วนล่างที่เป็นผู้ปฏิบัติงานกลับพยายามแสวงหาประโยชน์จากธุรกิจดังกล่าวจึงส่งผลให้ธุรกิจผิดกฎหมายสามารถดำรงอยู่ได้ แม้ว่าจะมีการบังคับใช้กฎหมายก็ตาม

นอกจากนั้นข้อบังคับจากกฎระเบียบของบริษัทเจ้าของลิขสิทธิ์ยังเป็นปัจจัยหนึ่งที่ผลักดันให้ผู้ขายเข้าสู่อาชีพขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ ดังเช่น การไม่อนุญาตให้ผู้ขายจัดส่งสินค้าที่ขายไม่หมดคืนกลับไปยังบริษัท ทำให้ผู้ขายต้องแบกรับภาระต้นทุนที่อาจจะเพิ่มขึ้น รวมทั้งการกำหนดราคา

ขายที่ไม่สามารถตั้งราคาได้เกินหน้าปากของสินค้าได้ ผู้ขายจึงมีผลกำไรจากการขายเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ทำให้ผู้ขายตัดสินใจเลือกขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ที่ให้ผลกำไรดีกว่า

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ภายในตลาดซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ พบว่า ผู้ขายส่วนใหญ่จะรวมตัวกันเพื่อแก้ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของโครงสร้างความสัมพันธ์โดยเฉพาะในเวลาที่เป็นผู้นำที่ตำรวจเดินทางเข้ามาจับกุม ผู้ขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ในตลาดแห่งนี้มักไม่มีความขัดแย้งต่อกันเนื่องจากแต่ละร้านล้วนมีฐานลูกค้าเป็นของตนเองอยู่แล้ว ประกอบกับตลาดแห่งนี้ถูกจัดเป็นพื้นที่สีแดงทำให้ผู้ขายต้องให้ความสำคัญกับการเอาตัวรอดมากกว่าที่จะสร้างความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้ขาย

กฎเกณฑ์ภายในตลาดแห่งนี้จึงเกิดขึ้นจากความต้องการสร้างความปลอดภัยให้กับผู้ขายภายในตลาด ดังเช่น การกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ร่วมกันระหว่างผู้ขายกับพี่เจ้งเพื่อสื่อความหมายบางอย่างร่วมกัน โดยผู้ขายจะต้องได้รับการขูดเกลามาจะมีการตกลงร่วมกัน หรือการกำหนดรูปแบบการวางขายสินค้าที่ห้ามนำสินค้าออกมาวางขายอย่างเปิดเผยเพื่อป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ตำรวจในสถานที่ท้องที่ถูกละเมิดทางวินัยที่ไม่สามารถดำเนินการจับกุมได้อย่างเด็ดขาดทั้งๆ ที่ตลาดแห่งนี้ได้รับรู้ว่าเป็นพื้นที่การวางขายสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่ง

ตลาดที่สาม

ตลาดที่สามเป็นตลาดที่อยู่ภายในเขตอำเภอเมืองของจังหวัดหนึ่งในภาคกลาง โดยในช่วงก่อนปีพ.ศ. 2537 มีร้านขายเทปและวีดีโออยู่ทั้งหมด 7 ร้าน แต่ในปัจจุบันร้านค้าที่ขายซีดีมีทั้งหมด 15 ร้าน ซึ่งร้านของศักดิ์ พี่ชัย และพี่เก้เป็นหนึ่งในผู้ขายภายในตลาดแห่งนี้

ก่อนปีพ.ศ. 2537 ร้านค้าจำนวน 4 ร้านใช้บ้านเป็นสถานที่ในการขาย ส่วนอีก 3 ร้านเช่าแผงลอยภายในตลาดนัด ซึ่งสถานที่ตั้งของร้านทั้งหมดอยู่ในบริเวณที่มีคนพลุกพล่านและเป็นจุดศูนย์กลางของแหล่งธุรกิจ

ร้านค้าที่ใช้บ้านเป็นสถานที่ในการขายจะวางขายเฉพาะเทปและวีดีโอของแท้เท่านั้น ส่วนร้านค้าแบบแผงลอยจะวางขายเทปและวีดีโอของแท้และของเลียนแบบควบคู่กันไป

ร้านค้าที่ใช้บ้านเป็นสถานที่ในการขายมักจะส่งสินค้าของแท้มาขายเอง โดยไม่มีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มเพื่อสั่งซื้อสินค้าเหมือนร้านค้าในตลาดแห่งแรก ทำให้สินค้าที่วางขายค่อนข้างมีความหลากหลายกว่าตลาดที่หนึ่งและสอง

ในขณะที่ร้านค้าแบบแผงลอยมักจะซื้อสินค้าของแท้จากร้านค้าที่ใช้บ้านเป็นสถานที่ในการขายแล้วนำมาขายต่อ ในขณะเดียวกันก็ผลิตสินค้าเลียนแบบ¹ ออกมาวางขายควบคู่ไปด้วย เนื่องจากร้านค้าแบบแผงลอยต้องการเพิ่มยอดขายให้กับตนเองเพื่อแข่งขันกับร้านค้าอื่นๆ และสินค้าที่ผลิตเองจะเป็นสินค้าที่มีราคาถูกกว่าของแท้จึงสามารถเรียกความสนใจจากลูกค้าได้เป็นอย่างดี

จากการที่ร้านค้าแต่ละร้านสั่งซื้อสินค้ากันเองทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างร้านมีความห่างเหิน และไม่ค่อยมีการติดต่อสื่อสารกัน ภายในตลาดแห่งนี้จึงไม่มีการกำหนดกฎเกณฑ์หรือแนวทางในการขายร่วมกัน การดำเนินกิจการของร้านค้าต่างๆ เป็นไปในลักษณะต่างคนต่างทำ ไม่มีความร่วมมือกัน ยกเว้นในเรื่องของการกำหนดราคาของสินค้าที่ร้านค้าแต่ละร้านจะพยายามหาข้อมูลว่าร้านอื่นขายสินค้าในราคาเท่าใด เพื่อนำมาเป็นตัวตั้งในการกำหนดราคาสินค้าของตนเองให้ต่ำกว่า

สินค้าที่วางขายภายในตลาดแห่งนี้จึงมีทั้งแท่งและวีดีโอของแท้และของปลอม แท่งของแท้มีราคาประมาณ 200-400 บาท ส่วนแท่งเลียนแบบจะมีราคาเพียง 40-60 บาท ส่วนราคาวีดีโอของแท้จะอยู่ที่ 300-1,000 บาท ส่วนวีดีโอเลียนแบบจะมีราคาเพียง 100-300 บาทเท่านั้น

หลังจากที่มีการบังคับใช้พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ในปีพ.ศ. 2537 ผู้ขายจึงไม่สามารถขายแท่งและวีดีโอที่ผลิตเองได้อย่างเปิดเผยเพราะถือว่าเป็นสินค้าที่ผิดกฎหมาย ส่งผลให้ผู้ขายต้องขายสินค้าแบบหลบๆ ซ่อนๆ และให้รอดพ้นจากสายตาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมีกฎหมายห้ามการกระทำในลักษณะดังกล่าว แต่ลูกค้ากลับมีความต้องการแท่งและวีดีโอละเมิดลิขสิทธิ์เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากมีราคาถูกกว่าและลูกค้าสามารถสั่งซื้อสินค้าได้ตามความต้องการของตนเองด้วย

ยอดขายแท่งและวีดีโอละเมิดลิขสิทธิ์เริ่มสูงขึ้นเมื่อเทียบกับแท่งและวีดีโอลิขสิทธิ์ทำให้ร้านค้าต่างๆ ขายสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์เพิ่มมากขึ้น โดยมีได้จำกัดอยู่เพียงร้านค้าแบบแผงลอยเท่านั้น แต่ร้านค้าที่ใช้บ้านเป็นสถานที่ในการขายเริ่มมีการนำเอาสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์มาวางขายมากขึ้น เมื่อเป็นเช่นนั้นร้านค้าทุกร้านภายในตลาดแห่งนี้จึงหันมาขายแท่งและวีดีโอละเมิดลิขสิทธิ์ควบคู่กับสินค้าลิขสิทธิ์

¹ สินค้าที่ผลิตเองมักเป็นแท่งเพลงที่ผู้ขายใช้วิธีอัดเพลงจากรายการวิทยุและแท่งเพลงของแท้ ซึ่งภายในแท่งเพลงหนึ่งๆ จะเป็นเพลงของศิลปินหลายคน และหลายค่าย

ในช่วงปีพ.ศ. 2539 ผู้ขายเทปและวีดีโอละเมิดลิขสิทธิ์ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ผลิตสินค้าเอง เพราะปริมาณการสั่งซื้อยังมีไม่มากนัก แต่เมื่อสินค้าเริ่มเป็นที่แพร่หลายไปยังกลุ่มวัยรุ่นที่เป็นลูกค้าหลักมากขึ้นส่งผลให้ยอดปริมาณการสั่งซื้อเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ ผู้ขายจึงไม่สามารถผลิตสินค้าได้ทันกับความต้องการของลูกค้าเพราะการผลิตสินค้าแต่ละชิ้นต้องใช้เวลาานพอสมควร รวมทั้งในบางครั้งผู้ขายจะต้องผลิตสินค้าควบคู่กับการขายสินค้าจึงมีความเสี่ยงต่อการถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมมากขึ้น

ปัจจัยดังกล่าวกลายเป็นโอกาสให้เกิดกลุ่มคนที่ต้องการสร้างโอกาสในการหารายได้ ซึ่งเป็นหนึ่งในกลุ่มผู้มีอิทธิพลภายในอำเภอนี้ กลุ่มคนเหล่านี้กลายเป็นผู้ผลิตเทปและวีดีโอละเมิดลิขสิทธิ์รายใหญ่โดยใช้เครื่องจักรขนาดใหญ่ที่สามารถผลิตได้ครั้งละมากๆ แล้วนำมาขายในราคาถูก ผู้ขายทุกคนเริ่มหันมาซื้อสินค้าจากกลุ่มคนเหล่านี้แล้วนำมาขายต่อ เพราะเป็นการประหยัดเวลาในการทำงานและไม่ต้องเสี่ยงต่อการถูกจับกุม อย่างไรก็ตาม หากภายในร้านไม่มีสินค้าที่ลูกค้าต้องการ ผู้ขายจะเป็นผู้ผลิตสินค้าขึ้นมาเอง

ในปีพ.ศ. 2542 เทคโนโลยีในการผลิตเริ่มเปลี่ยนแปลงจากการผลิตเทปและวีดีโอละเมิดลิขสิทธิ์มาเป็นการผลิตซีดีละเมิดลิขสิทธิ์แทน

กิจกรรมการขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์เริ่มมีความแพร่หลายมากขึ้น จนทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้ามามีบทบาทในการบังคับใช้กฎหมาย โดยในช่วงปีพ.ศ. 2540 เจ้าหน้าที่ตำรวจได้บุกเข้าตรวจค้นร้านค้าแห่งหนึ่งซึ่งใช้บ้านเป็นสถานที่ในการขายและเก็บสินค้า การจับกุมในครั้งนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถยึดของกลางได้ทั้งหมดกว่า 10,000 ชิ้น พร้อมกับเครื่องอัดและเครื่องจักรในการผลิต เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงยึดของกลางไว้เป็นหลักฐาน ผู้ขายต้องจ่ายค่าปรับเป็นจำนวน 50,000 บาทและถูกจำคุกอีก 1 ปี

นอกจากการจับกุมครั้งนั้นแล้ว เจ้าหน้าที่ตำรวจยังจับกุมร้านค้าตามแผงลอย ซึ่งมีของกลางประมาณ 100 แผ่น อย่างไรก็ตาม เมื่อผู้ขายทั้งสองคนพ้นโทษและออกจากคุกแล้ว พวกเขา ยังคงกลับมาขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์อีกครั้ง

จากการจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจทำให้ผู้ขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์เริ่มมีความตื่นตัวในการปกป้องธุรกิจของตนเองมากขึ้น ผู้ขายทุกคนจำเป็นต้องหาเครือข่ายที่ให้ความช่วยเหลือหากถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจบุกเข้ามาตรวจค้น สถานการณ์เช่นนี้เปิดโอกาสให้บุคคลพยายามสถาปนาตนเองขึ้นมาเป็นผู้ให้ความคุ้มครองและเรียกเก็บค่าคุ้มครอง ซึ่งก็คือ นักการเมืองท้องถิ่น (คุณสิทธิ)

ปี พ.ศ. 2543 คุณสิทธิจึงเริ่มเข้ามามีบทบาทต่อธุรกิจการขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ภายในตลาดแห่งนี้ ทั้งในด้านการเป็นผู้ผลิตและการให้ความช่วยเหลือในการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อให้เพิกเฉยต่อการจับกุม

ในปัจจุบันแผ่นซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ภายในตลาดแห่งนี้ส่วนใหญ่มาจากโรงงานของคุณสิทธิ แม้ว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจจะรับทราบเรื่องดังกล่าวแต่ก็ไม่สามารถดำเนินการจับกุมได้ เพราะเกรงกลัวต่ออำนาจของคุณสิทธิรวมถึงเจ้าหน้าที่ตำรวจยังได้รับผลตอบแทนจากคุณสิทธิด้วย ในส่วนของกลุ่มผู้มีอิทธิพลที่เคยเป็นผู้ผลิตมาก่อนถูกคุณสิทธิใช้อำนาจทางการเมืองบังคับให้เลิกกิจการ

หลังจากที่คุณสิทธิเข้ามามีบทบาทในการผลิตและให้ความคุ้มครองกับผู้ขาย ทำให้ผู้ขายมีความปลอดภัยในการขายมากขึ้น และการขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ยังเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดรายได้อย่างมหาศาลส่งผลให้บุคคลพยายามเข้าสู่อาชีพขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์มากขึ้น โดยหลังจากปีพ.ศ. 2543 ร้านค้าภายในตลาดแห่งนี้เพิ่มขึ้นทั้งหมด 8 ร้าน แบ่งเป็นร้านค้าที่เช่าสถานที่อยู่ในห้างสรรพสินค้าจำนวน 2 ร้าน และร้านค้าที่เช่าแผงขายที่ตลาดนัดอีก 6 ร้าน ซึ่งร้านค้าส่วนใหญ่ต้องจ่ายเงินค่าคุ้มครองให้แก่คุณสิทธิซึ่งเป็นกฎเกณฑ์ที่คุณสิทธิกำหนดไว้ อย่างไรก็ตาม ผู้ขายรายใหม่บางคนไม่ยินยอมที่จะจ่ายค่าคุ้มครองให้คุณสิทธิ ผู้ขายจึงถูกคุณสิทธิส่งลูกน้องไปทำลายข้าวของในร้านและทำร้ายร่างกาย รวมถึงบอกให้เจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินการจับกุมด้วย

ร้านค้าที่เกิดขึ้นใหม่มักประสบปัญหาจากการขายในช่วงแรกๆ เนื่องจากลูกค้าส่วนใหญ่จะซื้อสินค้าจากร้านประจำ ร้านค้าเหล่านี้จึงต้องใช้โปรโมชั่นในการเรียกร้องความสนใจจากลูกค้า เช่น การซื้อซีดี 3 แผ่นแถม 1 แผ่น เมื่อสามารถสร้างฐานลูกค้าได้แล้ว ผู้ขายจะกลับมาตั้งราคาขายสินค้าในราคาระดับเดียวกับร้านค้านั้นๆ

อย่างไรก็ตาม ผู้ขายบางคนยังมีการลักลอบผลิตซีดีละเมิดลิขสิทธิ์เองด้วย โดยไม่ได้ซื้อจากคุณสิทธิเพียงทางเดียว เนื่องจากต้นทุนของเครื่องจักรในการผลิตมีราคาลดลง และผู้ขายเหล่านี้มักไม่ได้ขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ตลอดทั้งวันจึงมีเวลาว่างในการผลิตสินค้าด้วยตนเอง โดยการนำเอาซีดีลิขสิทธิ์มาหนึ่งแผ่นแล้วใช้เครื่องปั๊มผลิตซีดีออกมาครั้งละหลายๆ สินค้าเหล่านี้มีต้นทุนในระดับต่ำแต่ถูกนำมาวางขายในราคาสูงส่งผลให้ผู้ขายได้รับผลกำไรอย่างมหาศาลจนสามารถขยายสาขาเพิ่มได้

สถานการณ์ในปัจจุบันของร้านค้าต่างๆ ภายในตลาดแห่งนี้ ยังคงพบผู้ขายส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน ผู้ขายแต่ละคนจะมีแนวทางในการขายสินค้าของตนเอง

ยกเว้นผู้ขายบางรายที่รู้จักกันเป็นการส่วนตัวจะมีการติดต่อสื่อสารกันและให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ลักษณะของกลุ่มลูกค้าในปัจจุบันพบว่าไม่แตกต่างจากอดีตมากนัก ลูกค้าส่วนใหญ่ยังคงเป็นกลุ่มวัยรุ่นที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เท่านั้น และมีลักษณะเป็นลูกค้าประจำมากกว่าลูกค้าชาจร

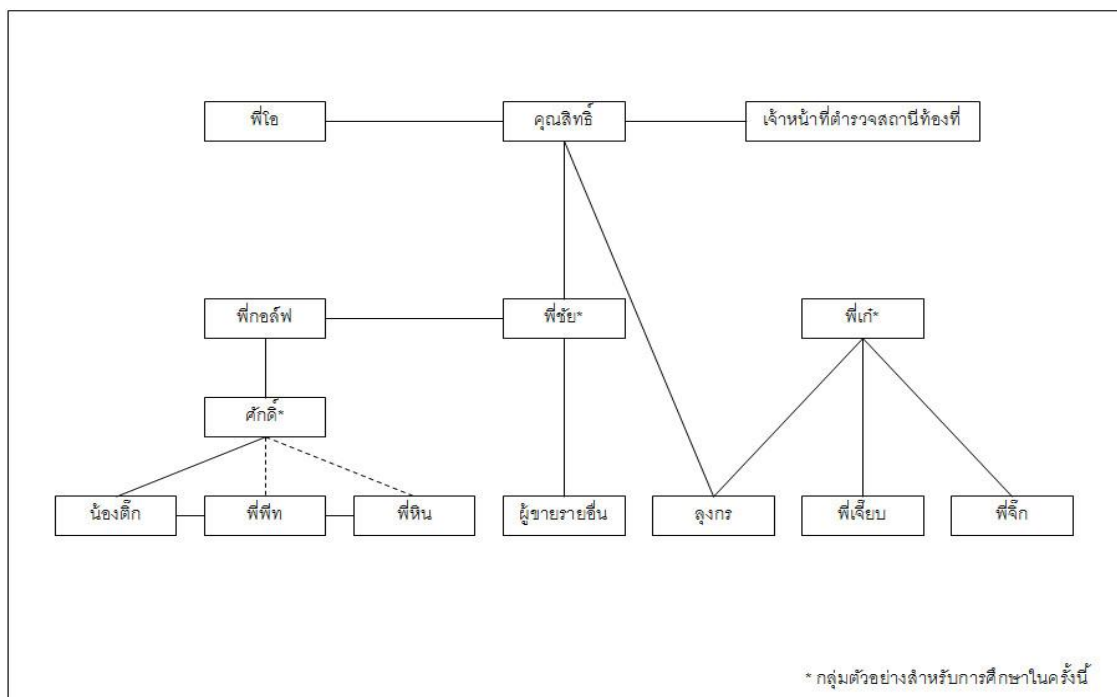
ในส่วนจำนวนของลูกค้าแต่ละร้าน พบว่า ปริมาณลดลงอย่างมาก เนื่องจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทำให้บุคคลทั่วไปสามารถเข้าถึงเพลงและภาพยนตร์ได้ง่ายขึ้น ลูกค้าจึงหันไปใช้วิธีการดาวน์โหลดจากอินเทอร์เน็ตส่งผลให้ร้านค้าต่างๆ ต้องลดราคาของสินค้าและสรรหาโปรโมชั่นเพื่อนำมาดึงดูดลูกค้า

ส่วนเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เป็นผู้บังคับใช้กฎหมายไม่สามารถปฏิบัติงานได้เต็มที่เนื่องจากอิทธิพลของนักการเมืองอย่างคุณสิทธิที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับธุรกิจนี้ โดยการร้องขอให้เจ้าหน้าที่ตำรวจละเว้นการจับกุมผู้ขายที่จ่ายค่าคุ้มครอง ซึ่งคุณสิทธิจะนำเงินค่าคุ้มครองมาแบ่งให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วยเพื่อเป็นผลตอบแทนต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ

อย่างไรก็ตาม ในช่วงเวลาที่มีการโยกย้ายเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นช่วงเวลาที่มีความเข้มงวดในการปฏิบัติงานมากขึ้น เนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เข้ามาใหม่จะปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด แต่เมื่อเวลาผ่านไปคุณสิทธิจะมอบผลประโยชน์และให้ฐานอำนาจทางการเมืองในการบังคับให้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่เข้ามาใหม่ต้องยอมปฏิบัติตามแนวทางที่คุณสิทธิได้กำหนดไว้

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าผู้ขายจะมีความปลอดภัยจากการถูกจับกุมมากขึ้น แต่ผู้ขายบางคนยังคงต้องขายสินค้าแบบหลบๆ ซ่อนๆ เพราะหากมีเจ้าหน้าที่จากกรมทรัพย์ทางปัญญาเดินทางมาตรวจสอบอาจทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีท้องที่ถูกเรียกสอบวินัยฐานปล่อยให้มีการขายสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ภายในพื้นที่รับผิดชอบ

จากที่กล่าวมา ผู้วิจัยสร้างภาพของโครงสร้างความสัมพันธ์ของบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องรวมกับศักดิ์ พีชัช และพีเก้ ที่เป็นผู้ขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ภายในตลาดที่สาม ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 3 แสดงโครงสร้างความสัมพันธ์ของบุคคลต่างๆ ภายในตลาดที่สาม

ภาพข้างต้นแสดงให้เห็นโครงสร้างของความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องภายในตลาดแห่งที่สาม ซึ่งมีศักดิ์ พีชัย และพีเก้เป็นหนึ่งในผู้ขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ภายในตลาดแห่งนี้ โครงสร้างความสัมพันธ์นี้แสดงให้เห็นถึงบุคคลที่พยายามเข้ามามีบทบาทในการควบคุมกฎเกณฑ์และการผลิตซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ ซึ่งก็คือ คุณสิทธิ

คุณสิทธิสร้างความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีท่องเที่ยวและฟิโอซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจระดับสูงที่เข้ามาเรียกเก็บค่าคุ้มครองจากร้านค้าต่างๆ นอกจากการสร้างความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ตำรวจแล้ว คุณสิทธิยังจ้างพีชัยให้เป็นผู้กระจายสินค้าไปยังผู้ขายรายอื่นด้วย ในขณะที่พีชัยยังก้าวเข้ามาเป็นผู้ขายคนหนึ่งภายในตลาดแห่งนี้

พีชัยจัดส่งซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ให้กับฟีกอล์ฟซึ่งเป็นบุคคลที่แนะนำอาชีพนี้ให้กับศักดิ์ ทำให้ศักดิ์ต้องนำสินค้าของคุณสิทธิไปวางขายด้วย

ศักดิ์ใช้สร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ของตนเองภายใต้โครงสร้างของตลาด โดยการให้น้องตึกติดต่อกับพีพีทซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจที่รู้จักคุ้นเคยกัน พีพีทจึงแนะนำพีหีนซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจและเป็นเจ้าของตลาดนัดที่ศักดิ์เข้าพื้นที่เพื่อเปิดร้านขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์

แม้ว่าพีเก้จะไม่มีความสัมพันธ์กับคุณสิทธิโดยตรง แต่พีเก้ยังได้รับผลกระทบจากกฎระเบียบที่คุณสิทธิเป็นผู้กำหนด จนต้องให้ลุงกรเข้ามาให้ความช่วยเหลือ ในขณะเดียวกัน พีเก้

รับสินค้าบางส่วนจากร้านของพี่เจี้ยบมาวางขายและได้รับความช่วยเหลือจากพี่จี้กในยามที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจะเดินทางเข้ามาตรวจค้นร้านค้า

บทวิเคราะห์

เมื่อพิจารณาโครงสร้างความสัมพันธ์ภายในตลาดที่สาม พบว่า คุณสิทธิเป็นเพียงบุคคลเดียวที่มีอำนาจในการกำหนดกฎเกณฑ์และควบคุมแนวทางในการปฏิบัติของผู้ขายภายในตลาดแห่งนี้ แม้ว่าผู้ขายบางคนจะไม่ยอมปฏิบัติตามความต้องการของคุณสิทธิก็ตาม กฎเกณฑ์ต่างๆ ที่คุณสิทธิกำหนดขึ้นล้วนเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการบังคับให้ผู้ขายซื้อสินค้าจากโรงงานของตนเองเท่านั้น และการจัดเก็บค่าคุ้มครอง ทำให้คุณสิทธิกลายเป็นผู้ผูกขาดโครงสร้างความสัมพันธ์ภายในตลาดแห่งนี้ไปโดยปริยาย

คุณสิทธิใช้อำนาจจากการเป็นนักการเมืองสถาปนาอำนาจนอกระบบขึ้นมาเป็นผู้ผลิตและให้ความคุ้มครองในธุรกิจที่ผิดกฎหมาย ทำให้คุณสิทธิได้รับผลประโยชน์เป็นตัวเงินหรือทรัพยากรทางเศรษฐกิจอย่างมหาศาล คุณสิทธิแปลงทุนทางเศรษฐกิจให้กลายเป็นเครื่องมือในการสร้างความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ตำรวจและบุคคลที่มีอำนาจ เพื่อช่วยสนับสนุนคุณสิทธิในช่วงที่มีการเลือกตั้ง คุณสิทธินำเงินจากธุรกิจผิดกฎหมายมาเอื้อประโยชน์ให้ตนเองจนสามารถเป็นนักการเมืองท้องถิ่นได้ต่อไป

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างคุณสิทธิกับผู้ขายภายในตลาดแห่งนี้ พบว่า เป็นความสัมพันธ์ทั้งในเชิงบวกและลบ คุณสิทธิไม่ได้เป็นบุคคลที่อำนวยความสะดวกในการประกอบอาชีพให้แก่ผู้ขายเพียงอย่างเดียว แต่คุณสิทธิยังสามารถสร้างอุปสรรคและปัญหาให้กับผู้ขายที่ไม่ยอมปฏิบัติตามคำสั่งด้วย ดังที่สะท้อนให้เห็นในเหตุการณ์ที่พี่เก็กพังร้านเมื่อไม่ยอมเสียค่าคุ้มครองให้กับคุณสิทธิ ผู้ขายที่สามารถเอาตัวรอดภายใต้โครงสร้างที่มีคุณสิทธิเป็นผู้กำหนดนั้น จำเป็นต้องปฏิบัติตามคำสั่งของคุณสิทธิ หรือต้องมีวิธีในการแก้ปัญหาที่เหมาะสม โดยการหาบุคคลที่มีอำนาจในระดับใกล้เคียงกันเพื่อคานอำนาจของคุณสิทธิ ดังเช่น กรณีพี่เก็กที่ขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เป็นเพื่อนของพ่อในการพูดคุยและไกล่เกลี่ยปัญหากับคุณสิทธิ

ในส่วนความสัมพันธ์ระหว่างผู้ขายภายในตลาด พบว่า มีความแตกต่างร้านค้าภายในตลาดที่หนึ่งและสอง เนื่องจากผู้ขายส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีความสัมพันธ์กันในเชิงพึ่งพาซึ่งกันและกัน ต่างคนต่างขายสินค้า สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เกิดขึ้นเพราะร้านค้าต่างๆ ตั้งอยู่อย่างกระจัดกระจายและไม่ค่อยเกิดปัญหาที่ร้ายแรงต่อการขายที่ดีละเมิดลิขสิทธิ์ ผู้ขายจึงไม่เกิดความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน ลักษณะดังกล่าวทำให้โครงสร้างความสัมพันธ์ภายในตลาดเป็นไปอย่างหลวมๆ โดยมีคุณสิทธิเป็นผู้กุมอำนาจอย่างเด็ดขาด

ตลาดที่สี่

ชาวยุโรปเป็นผู้ขายเพียงคนเดียวในตลาดอินเทอร์เน็ตที่ยอมให้รายละเอียดเกี่ยวกับการซื้อขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ในโลกอินเทอร์เน็ต ตลาดในรูปแบบนี้มีความแตกต่างจากตลาดทั้งสามที่ได้กล่าวมาแล้ว กล่าวคือ ตลาดอินเทอร์เน็ตเป็นตลาดที่ไม่มีที่ตั้งในเชิงกายภาพ ลูกค้านำเข้าไม่ถึงตัวผู้ขายได้เหมือนตลาดทั่วไป ต่างจากตลาดที่กล่าวมาแล้วซึ่งมีที่ตั้งในเชิงกายภาพและกระบวนการซื้อขายระหว่างผู้ขายกับลูกค้าต้องผ่านการปฏิสังสรรค์แบบเผชิญหน้ากัน

การซื้อขายกระทำผ่านเว็บไซต์และอีเมล โดยมีการจ่ายเงินผ่านระบบธนาคารเท่านั้น ลักษณะของการปฏิสังสรรค์กันระหว่างผู้ขายและลูกค้าไม่ได้เผชิญหน้ากันโดยตรงทำให้ตลาดอินเทอร์เน็ตมีความยากลำบากในการสร้างความไว้วางใจกับลูกค้า เนื่องจากลูกค้ามักกลัวว่าหากโอนเงินไปแล้วจะไม่ได้รับสินค้าและไม่สามารถที่จะติดตามตัวผู้ขายได้ ดังนั้น การสร้างความไว้วางใจต่อกลุ่มลูกค้าจึงเป็นเรื่องสำคัญที่สุดต่อการซื้อขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ในตลาดอินเทอร์เน็ต

ในช่วงปีพ.ศ. 2543 การขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ในโลกอินเทอร์เน็ตเป็นการขายสินค้าของปัจเจกบุคคลที่มีปริมาณการขายไม่มากนัก บุคคลใดต้องการขายสินค้าจะเขียนข้อความ (โพสต์) ไว้ในกระดาน (เว็บบอร์ด) ต่างๆ หากลูกค้าคนใดต้องการซื้อสินค้าจะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนที่ผู้ขายเขียนไว้ ทั้งในเรื่องการโอนเงินและการรับสินค้า โดยผู้ขายมักจะกำหนดให้ลูกค้าทำการโอนเงินก่อนการส่งสินค้าทุกครั้ง เพราะเกรงว่าหากส่งสินค้าไปก่อนแล้วลูกค้าอาจจะไม่โอนเงินมาให้

ผู้ขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ในช่วงเวลาดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นกลุ่มบุคคลที่ชื่นชอบนักร้องศิลปินหรือละครทั้งในและต่างประเทศ และต้องการรายได้เสริมจึงผลิตซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ของความเป็นที่ชื่นชอบที่ตนเองชื่นชอบแล้วนำมาเสนอขายในเว็บไซต์ ในขณะที่ผู้ขายบางคนอาจจะลงทุนซื้อซีดีลิขสิทธิ์ประเภทภาพยนตร์และละครมา 1 ชุดแล้วทำการผลิตซ้ำเพื่อวางขายภายในอินเทอร์เน็ต

ราคาของสินค้าในช่วงนั้นมีราคาเฉลี่ยแผ่นละ 100 บาท ซึ่งเป็นราคาที่สูงกว่าในปัจจุบัน เนื่องจากต้นทุนในการผลิตยังอยู่ในระดับสูง แต่ราคานี้ยังต่ำกว่าเมื่อเทียบกับราคาของซีดีลิขสิทธิ์ในตลาดอินเทอร์เน็ตจึงกลายเป็นทางเลือกหนึ่งของผู้ที่ชื่นชอบสินค้านี้ราคาถูก

อย่างไรก็ตาม การซื้อขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ผ่านเว็บไซต์อยู่บนพื้นฐานของความเสี่ยงจากการที่ผู้ขายและลูกค้าไม่ได้เผชิญหน้ากัน ส่งผลให้การขายในช่วงปีพ.ศ. 2543-2546 ไม่ค่อยประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

ในช่วงปี พ.ศ. 2547 กระแสความนิยมละครต่างประเทศเริ่มเข้ามาแพร่หลายในประเทศไทยมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งละครจากประเทศเกาหลี ทำให้ธุรกิจการค้าขายซีดีละครเมดลิซซิทึประเภทละครเจริญเติบโตเป็นอย่างมากและส่งผลกระทบต่อความนิยมขายสินค้าในตลาดอินเทอร์เน็ตด้วย

ร้านค้าทั่วไปและร้านค้าในอินเทอร์เน็ตเริ่มหันมาขายซีดีละครเกาหลีมากขึ้น ซึ่งซีดีลิซซิทึจะมีราคา 2,000 บาทต่อเรื่อง ในขณะที่ซีดีละครเมดลิซซิทึจะอยู่ที่ประมาณ 150-300 บาทต่อเรื่องเท่านั้น (ขึ้นอยู่กับความยาวของละคร) จากความแตกต่างด้านราคาทำให้ลูกค้าส่วนใหญ่เริ่มหันไปสนใจซีดีละครเมดลิซซิทึมากขึ้น ยกเว้นบุคคลที่ต้องการสะสมซีดีลิซซิทึ

ในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2547 ร้านค้าต่างๆ จึงเริ่มหันมาลงทุนขายซีดีละครเมดลิซซิทึเกี่ยวกับภาพยนตร์และละครจากประเทศเกาหลีเพิ่มมากขึ้น เช่นเดียวกับตลาดในอินเทอร์เน็ตที่มีการลงทุนขายสินค้าดังกล่าวเพิ่มมากขึ้นด้วย โดยนำเอาซีดีลิซซิทึมาผลิตซ้ำและดาวน์โหลดภาพยนตร์และละครจากเว็บไซต์ต่างๆ มาขายด้วย รวมทั้งยังมีการจัดทำซีดีที่มีลายสกรีนสวยงาม และมีกล่องใส่ซีดีที่ทำขึ้นอย่างสวยงาม

รูปแบบการประกาศขายซีดีภายในตลาดอินเทอร์เน็ตเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือในช่วงปีพ.ศ. 2543 บุคคลใดที่ต้องการขายซีดีก็จะไปโพสต์ข้อความตามเว็บไซต์ต่างๆ โดยไม่มีการรวมกลุ่มเหมือนในปัจจุบัน แต่ในปีพ.ศ. 2547 ตลาดซีดีเริ่มขยายตัวมากขึ้นจนก่อให้เกิดการจัดทำเว็บไซต์ โดยบุคคลบางกลุ่มที่ต้องการรวบรวมผู้ขายหลายๆ คนมาไว้ในพื้นที่เดียวกันเพื่อความสะดวกต่อลูกค้าเมื่อลูกค้าต้องการสินค้าประเภทใดก็สามารถเข้าไปเลือกสรรได้ อีกทั้งยังสามารถเปรียบเทียบราคาและโปรโมชั่นของร้านต่างๆ ได้ด้วย ในส่วนของผู้ขายจะต้องเสียค่าใช้จ่ายและค่าโฆษณาให้กับเจ้าของเว็บไซต์ซึ่งเป็นค่าธรรมเนียมในการขอใช้พื้นที่เว็บไซต์เพื่อทำการค้าขายโดยเทียบได้กับค่าเช่าพื้นที่ในการขายของร้านค้าแผงลอยทั่วไป

ความสะดวกสบายสำหรับลูกค้าซีดีละครเมดลิซซิทึในตลาดอินเทอร์เน็ต คือ หลังจากลูกค้าโอนเงินผ่านธนาคารแล้ว ลูกค้าไม่จำเป็นต้องเดินทางไปรับสินค้าเอง เพราะสินค้าจะจัดส่งไปตามที่อยู่ที่ได้แจ้งไว้ ในกรณีที่สินค้ามีปัญหา ผู้ขายจะจัดส่งสินค้าไปให้ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ สิ่งสำคัญที่สุดสำหรับการขายซีดีละครเมดลิซซิทึภายในตลาด คือ การสร้างความไว้วางใจระหว่างผู้ขายกับลูกค้า

ความไว้วางใจเป็นพื้นฐานของการเริ่มต้นการซื้อขายสินค้าภายในอินเทอร์เน็ต ผู้ขายต้องสร้างความมั่นใจให้กับลูกค้าว่า ภายหลังที่ได้รับเงินโอนจากลูกค้าแล้ว ลูกค้าจะต้องได้รับสินค้า

ตามเวลาที่กำหนดไว้ หรือจะต้องมีหลักฐานแสดงถึงการส่งสินค้าตามวันเวลาที่ได้ตกลงกันไว้ เช่น รหัสของพัสดุในการส่งไปรษณีย์

การสั่งซื้อสินค้าในครั้งแรกมักเป็นปริมาณที่ไม่มากนัก เพราะลูกค้ายังไม่ไว้วางใจในตัวผู้ขายสินค้าที่ไม่ได้เห็นหน้ากัน หากลูกค้าได้รับสินค้าตามที่สั่งและภายในเวลาที่กำหนดไว้จะทำให้เกิดความประทับใจและเป็นการสร้างความไว้วางใจในการสั่งซื้อที่ดีในครั้งต่อไป เมื่อลูกค้าเกิดความไว้วางใจในตัวผู้ขายแล้ว การสั่งซื้อสินค้าในครั้งต่อไปมักเพิ่มมูลค่ามากเรื่อยๆ และลูกค้ามักจะแนะนำให้เพื่อนหรือคนรู้จักหันมาใช้บริการร้านค้าภายในอินเทอร์เน็ตมากขึ้น

สำหรับเว็บไซต์ที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างในการอธิบายลักษณะตลาดขายดีละเมิดลิขสิทธิ์บนอินเทอร์เน็ตเป็นเว็บไซต์ที่มีราคาประเมินมากกว่า 10 ล้านบาท จำนวนผู้เข้าชมกว่า 10,000 ราย และจัดเป็นเว็บไซต์ที่ได้รับความนิยมภายในประเทศไทยอยู่ภายใน 250 อันดับแรก (ข้อมูลล่าสุดวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2553)

เว็บไซต์นี้เปิดตัวมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 ซึ่งเป็นช่วงเริ่มต้นของการสั่งซื้อสินค้าทางอินเทอร์เน็ต ผู้ขายและลูกค้าสินค้าภายในเว็บไซต์นี้ยังคงมีไม่มากนัก หลังจากเปิดตัวมาได้ไม่นาน เว็บไซต์แห่งนี้ก็ถูกปิดตัวลงเนื่องจากเจ้าหน้าที่จากกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตรวจพบว่าการขายสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ เป็นเหตุให้ร้านค้าต่างๆ ภายในเว็บไซต์ต้องปิดตัวลงชั่วคราว จนกระทั่งเว็บไซต์นี้ได้กลับมาเปิดตัวอีกครั้งในปี พ.ศ. 2550 แต่เปลี่ยนเซิร์ฟเวอร์¹ จากภายในประเทศไทยมาเป็นเซิร์ฟเวอร์จากประเทศสหรัฐอเมริกา ทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความยากลำบากในการสั่งปิดเว็บไซต์นี้ เพราะการปิดเว็บไซต์ที่มีเซิร์ฟเวอร์จากต่างประเทศต้องติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของประเทศนั้นๆ เพื่อขอความร่วมมือในการปิดเว็บไซต์นี้ร่วมกันซึ่งต้องใช้เวลาพอสมควร ปัจจุบันนี้จึงกลายมาเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่ผู้ขายเลือกใช้เว็บไซต์ที่มีเซิร์ฟเวอร์จากต่างประเทศเพื่อลดความเสี่ยงในการถูกระงับการให้บริการ

นอกจากการใช้เซิร์ฟเวอร์จากประเทศสหรัฐอเมริกาแล้ว เจ้าของเว็บไซต์ยังต้องจ่ายเงินให้แก่เจ้าหน้าที่จากกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารซึ่งมีอำนาจในการตรวจสอบเว็บไซต์ที่ขายสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ด้วย เป็นจำนวน 15,000 บาทต่อปี โดยจ่ายเป็นเงินสดตามข้อเรียกร้องของเจ้าหน้าที่ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ไม่ต้องการให้มีการตรวจสอบเส้นทางของเงิน

¹ เซิร์ฟเวอร์ (server) หรือเครื่องแม่ข่าย คือ เครื่องหรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ซึ่งทำงานให้บริการในระบบเครือข่ายแก่ลูกข่ายซึ่งให้บริการผู้ใช้่อีกทีหนึ่ง

สำหรับรูปแบบของเว็บไซต์พบว่า เจ้าของเว็บไซต์ออกแบบให้เว็บไซต์เป็นเสมือนคลังที่รวมสินค้าประเภทเดียวกันไว้ในหน้าเว็บเดียวกันเพื่อความเป็นระเบียบและสะดวกต่อการใช้งานของลูกค้า ภายในเว็บไซต์ถูกออกแบบเป็นโซนต่างๆ ที่มีความแตกต่างกันตามประเภทของสินค้า ซึ่งในแต่ละโซนประกอบไปด้วยสินค้าประเภทต่างๆ ดังต่อไปนี้

- โซนซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ ประกอบไปด้วย
 - ห้องจำหน่ายหนังฝรั่ง มีร้านค้าแนะนำ (ร้านค้าที่ปักหมุด) 20 ร้านและร้านอื่นๆ
 - ห้องจำหน่ายหนังเอเชีย มีร้านค้าแนะนำ (ร้านค้าที่ปักหมุด) 20 ร้านและร้านอื่นๆ
 - ห้องจำหน่ายหนังแผ่นจากแม่สาย มีร้านค้าแนะนำ (ร้านค้าที่ปักหมุด) 11 ร้านและร้านอื่นๆ
 - ห้องจำหน่ายหนังโม¹ มีร้านค้าแนะนำ (ร้านค้าที่ปักหมุด) 5 ร้านและร้านอื่นๆ
 - ห้องจำหน่ายการ์ตูนและอนิเมชั่น มีร้านค้าแนะนำ (ร้านค้าที่ปักหมุด) 16 ร้านและร้านอื่นๆ
 - ห้องจำหน่ายแผ่นก๊อปมือสอง ไม่มีร้านค้าแนะนำเป็นพิเศษ
 - ห้องจำหน่ายเกมและแผ่นอื่นๆ มีร้านค้าแนะนำ (ร้านค้าที่ปักหมุด) 5 ร้านและร้านอื่นๆ
- โซนซีดีลิขสิทธิ์ ประกอบไปด้วย
 - ห้องจำหน่ายสินค้าแบบเดียวกับซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ แต่เป็นสินค้าที่ถูกกฎหมายทั้งหมด แต่ไม่มีร้านค้าที่แนะนำเป็นพิเศษ
- โซนจำหน่ายสินค้าอื่นๆ จิปาถะ แต่เป็นสินค้าที่ไม่ผิดกฎหมายร้ายแรง

โซนสินค้าที่ได้รับความนิยมมากที่สุด คือ โซนซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ โดยเฉพาะห้องจำหน่ายหนังฝรั่งและห้องจำหน่ายหนังเอเชีย โดยมีลูกค้าเข้ามาใช้บริการเฉลี่ยต่อวันไม่ต่ำกว่า 1,000 ราย

¹ “หนังโม” หมายถึง หนังหรือละครที่ไม่มีลิขสิทธิ์และไม่มีการวางจำหน่ายในประเทศ แต่มีบุคคลที่นำหนังหรือละครที่ไม่มีลิขสิทธิ์มาทำบรรยายเป็นภาษาไทยออกมาแล้ววางจำหน่าย โดยกลุ่มคนที่ผลิตหนังโม เรียกว่า “คนโม”

ภายในห้องจำหน่ายหนังสือฝรั่งและห้องจำหน่ายหนังสือเอเชียจะมีร้านค้าประกาศขายสินค้าอยู่เป็นจำนวนมาก หากร้านค้าใดต้องการให้ร้านของตนเองอยู่ในด้านบนสุดของห้องจำหน่ายประเภทต่างๆ ทุกหน้าจะต้องปักหมุด (หรือที่เรียกว่า การ PIN กระตุ้) โดยต้องเสียค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อบริการจากเจ้าของเว็บไซต์

ในห้องจำหน่ายหนังสือฝรั่งและห้องจำหน่ายหนังสือเอเชียจะมีร้านที่เป็นร้านแนะนำอยู่ห้องละ 20 ร้าน และยังเปิดโอกาสให้บุคคลที่เป็นสมาชิกเว็บไซต์สามารถเปิดร้านขายได้โดยเสรี โดยมีต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ เพียงแต่ต้องปฏิบัติตามการอยู่ภายในกฎกติกาที่เจ้าของเว็บไซต์กำหนดไว้

ในโซนซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ที่เป็นห้องจำหน่ายหนังสือฝรั่งและห้องจำหน่ายหนังสือเอเชีย หากผู้ขายต้องการทำให้ร้านค้าของตนเองอยู่ด้านบนของเว็บไซต์ (เรียกว่า ร้านค้าที่ปักหมุดไว้) เพื่อให้เกิดความสะดุดตาและสร้างความมั่นใจให้แก่ลูกค้าว่า เป็นร้านค้าที่สามารถเชื่อถือได้ เจ้าของร้านที่ปักหมุดจะต้องเสียค่าใช้จ่าย 1,000 บาทต่อเดือน ผู้ขายต้องมีการจองพื้นที่ล่วงหน้าซึ่งจะเปิดให้จองทุกต้นปี โดยจำกัดเพียงห้องละ 20 ร้านเท่านั้น ร้านค้าที่ปักหมุดจะมีลูกค้าเข้ามาใช้บริการมากกว่าร้านค้าที่ไม่มีการปักหมุด โดยสังเกตจากจำนวนลูกค้าที่เข้าไปในร้านจะมีจำนวนที่แตกต่างกันค่อนข้างมาก โดยร้านค้าที่ปักหมุดไว้จะมีลูกค้าเข้ามาชมร้านเฉลี่ยวันละกว่า 1,000 ราย และสั่งซื้อสินค้าไม่ต่ำกว่าวันละ 20 ราย ซึ่งลูกค้าส่วนใหญ่จะสั่งซื้อสินค้าประมาณครั้งละ 30 แผ่นขึ้นไป ทำให้ผู้ขายมีเงินทุนไหลเวียนในการขยายขยายร้านค้าให้ใหญ่ขึ้นและเพิ่มความหลากหลายของสินค้ามากขึ้นตามไปด้วย

ส่วนในห้องจำหน่ายอื่นๆ ก็มีบริการปักหมุดให้กับเจ้าของร้านด้วย โดยคิดค่าบริการที่ถูกกว่าห้องจำหน่ายหนังสือฝรั่งและหนังสือเอเชียเพียงเดือนละ 200 บาทเท่านั้น สาเหตุที่เสียค่าบริการน้อยกว่าเพราะจำนวนลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการมีน้อยกว่า ลักษณะเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า หากห้องจำหน่ายสินค้าประเภทใดมีลูกค้าเข้ามาใช้บริการเป็นจำนวนมาก ค่าบริการหรือค่าใช้จ่ายต่างๆ จะเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย

ส่วนโซนที่ไม่ได้รับความนิยมจากลูกค้าเท่าที่ควร คือ โซนซีดีลิขสิทธิ์ซึ่งจำหน่ายเฉพาะซีดีลิขสิทธิ์เท่านั้น ลูกค้าเข้ามาใช้บริการเฉลี่ยไม่ถึง 10 วันต่อคน ในบางวันก็ไม่มีลูกค้าเข้ามาเยี่ยมชมเลย แต่เมื่อพิจารณาราคาของซีดีลิขสิทธิ์ในเว็บไซต์นี้จะพบว่ามีความต่ำกว่าร้านค้าทั่วไป

นอกเหนือจากการปักหมุดร้านค้าแล้ว เจ้าของร้านยังสามารถใช้วิธีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ร้านของตนเองด้วยวิธีการอื่นๆ ได้ด้วย เจ้าของเว็บไซต์เปิดโอกาสให้ผู้ขายสามารถซื้อป้ายโฆษณาเพื่อประชาสัมพันธ์ร้านของตนเอง โดยพื้นที่ในการโฆษณาแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ด้านบนและด้านล่างของหน้าเว็บในทุกๆ หน้า ไม่ว่าผู้จะใช้จะใช้บริการจะอยู่หน้าใดในเว็บไซต์ก็จะเห็นรูปป้ายโฆษณาในทุกครั้ง สำหรับค่าป้ายโฆษณาจะคิดเป็น 2 อัตรา กล่าวคือ

- หากต้องการรูปป้ายโฆษณาด้านบนสุดของหน้าเว็บ และได้ข้อความประชาสัมพันธ์ จะต้องเสียค่าใช้จ่ายเดือนละ 5,000 บาท ซึ่งจำกัดเพียงแค่ 14 ร้านเท่านั้น
- หากต้องการรูปป้ายโฆษณาด้านล่างซึ่งไม่อนุญาตให้มีข้อความประชาสัมพันธ์จะต้องเสียค่าใช้จ่ายเพียงเดือนละ 1,000 บาทซึ่งจำกัดเพียงแค่ 7 ร้านเท่านั้น

เจ้าของเว็บไซต์ยังมีการแบ่งระดับของความเป็นสมาชิกของผู้ขายสินค้าภายในเว็บไซต์ด้วย โดยผู้ขายจะต้องจ่ายเงินเพื่อซื้อตำแหน่งของการเป็นผู้ขาย สิทธิที่จะได้รับจากตำแหน่งต่างๆ คือ จำนวนกล่องข้อความที่เพิ่มขึ้น ซึ่งกล่องข้อความนี้จะเครื่องมือในการสนทนาระหว่างผู้ขายและลูกค้า หากผู้ขายมีกล่องข้อความมากก็จะสามารถรับข้อความจากลูกค้าได้มากขึ้นเท่านั้น

- ผู้ขายในตำแหน่งที่ 1 จะได้กล่องข้อความ 100 ข้อความ ซึ่งต้องจ่ายค่าตำแหน่ง 100 บาทต่อเดือน
- ผู้ขายในตำแหน่งที่ 2 จะได้กล่องข้อความ 200 ข้อความ ซึ่งต้องจ่ายค่าตำแหน่ง 200 บาทต่อเดือน
- ผู้ขายในตำแหน่งที่ 3 จะได้กล่องข้อความ 300 ข้อความ ซึ่งต้องจ่ายค่าตำแหน่ง 300 บาทต่อเดือน

ในการสั่งซื้อสินค้าของลูกค้าจะไม่ขึ้นตรงต่อเจ้าของเว็บไซต์ หากลูกค้าต้องการซื้อสินค้าประเภทใดก็จะเข้าไปยังห้องจำหน่ายสินค้าประเภทนั้น การสั่งซื้อสินค้าจะกระทำผ่านอีเมลหรือกล่องข้อความส่งไปยังเจ้าของร้าน ส่วนใหญ่ลูกค้ามักจะไม่ใช้ซื้อจริงในการสั่งซื้อสินค้าเพื่อปกปิดอัตลักษณ์จากการกระทำที่เกี่ยวข้องกับสินค้าที่ผิดกฎหมาย เช่นเดียวกับผู้ขายที่ดีละเมิดลิขสิทธิ์ที่ไม่เปิดเผยรายละเอียดส่วนตัวทั้งชื่อจริง ที่อยู่ และเบอร์โทรศัพท์ไว้ในเว็บไซต์เลย เนื่องจากเคยมีผู้ขายที่ถูกเจ้าหน้าที่ของรัฐล่อซื้อและดำเนินการจับกุมมาแล้ว

เมื่อลูกค้าสั่งซื้อสินค้าแล้ว ผู้ขายจะคำนวณราคาสินค้าทั้งหมดแล้วแจ้งต่อลูกค้า เพื่อให้ลูกค้าโอนเงินผ่านบัญชีธนาคารมาก่อน โดยบัญชีธนาคารมักไม่ได้เป็นชื่อของเจ้าของร้าน แต่มักจะเป็นของบุคคลที่มีความสนิทสนมกับเจ้าของร้านเพื่อต้องการหลีกเลี่ยงการถูกตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ หลังจากที่ลูกค้าโอนเงินให้เจ้าของร้านแล้ว เจ้าของร้านจะจัดส่งสินค้าไปให้ตามเงื่อนไขที่ได้กำหนดไว้ขึ้นอยู่กับระยะเวลาในการผลิตและทีมงาน

ไฟล์ภาพยนตร์ ละคร การ์ตูน และเกมบางส่วนได้จากการดาวน์โหลดจากเว็บไซต์ต่างๆ และการผลิตของกลุ่มคนโมที่นำหนังหรือละครที่ยังไม่มีการแปลเป็นภาษาไทยหรือพากย์ไทย รวมถึงการลงทุนซื้อซีดีลิขสิทธิ์มาทำการผลิตซ้ำ หลังจากนั้นเจ้าของร้านจะใช้เครื่องปั๊มและเครื่องไรท์ซีดี (ราคาเฉลี่ยเครื่องละประมาณ 1,000 บาท) มาผลิตสินค้าเอง ซึ่งร้านขนาดใหญ่ที่มีลูกค้าเป็นจำนวนมากก็จะมีเครื่องผลิตซีดีจำนวนมากเพื่อผลิตให้ทันต่อความต้องการของลูกค้า รวมถึงยังต้องมีทีมงานที่ต้องร่วมมือกันเพื่อความรวดเร็วในการผลิตและจัดส่งสินค้า

สินค้าบางอย่างเป็นสินค้าที่ผู้ขายเป็นผู้เสริมแต่งและดัดแปลงเอง โดยเฉพาะภาพยนตร์ และละครที่ยังไม่ได้นำเข้ามายาวนานในประเทศไทย ผู้ขายมักมีทีมงานเป็นผู้แปลภาษาไทยเข้าไปไว้ในตัวภาพยนตร์ซึ่งจะใส่รายชื่อของคนแปลและทีมงานเข้าไปไว้ในตัวภาพยนตร์และละครด้วย เพื่อเป็นการแสดงความเป็นเจ้าของ ผู้ขายคนอื่นไม่สามารถนำไปขายได้หากไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของ หากผู้ขายคนใดฝ่าฝืนข้อตกลงจะถูกฟ้องจากกลุ่มผู้ขายด้วยกัน ซึ่งระดับของการฟ้องจะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับความร้ายแรงของความผิด

เมื่อผลิตสินค้าเสร็จแล้ว ผู้ขายจะนำสินค้าไปจัดส่งตามที่อยู่ที่ได้แจ้งไว้ การส่งสินค้าจะแบ่งออกเป็นสองแบบ EMS และแบบลงทะเบียน ซึ่งลูกค้าสามารถเลือกรูปแบบการจัดส่งสินค้าได้เอง ลูกค้าจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายดังกล่าวเอง ผู้ขายจะนำสินค้าไปส่งที่ทำการไปรษณีย์ โดยหมุนเวียนไปตามเขตต่างๆ เพื่อป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเกิดความสงสัย รวมถึงที่อยู่ของผู้ขายจะไม่ใช้ที่อยู่จริงและจะมีการเปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ

สินค้าที่จัดส่งให้ลูกค้าจะมีอายุการรับประกันตามที่ได้กำหนดไว้ ส่วนใหญ่จะอยู่ในระยะเวลา 1-2 เดือน หากสินค้ามีปัญหาแผ่นกระตุกหรือไม่สามารถเปิดได้ เจ้าของร้านจะส่งสินค้ามาให้ใหม่ทันทีโดยลูกค้าไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม

กระบวนการซื้อขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ภายในอินเทอร์เน็ตโดยเฉพาะร้านค้าขนาดใหญ่ มักไม่ได้เกิดขึ้นจากผู้กระทำหรือเจ้าของร้านเพียงคนเดียว แต่เป็นการดำเนินการของทีมงานที่ประกอบไปด้วยกลุ่มบุคคลที่มีการแบ่งหน้าที่กัน สำหรับร้านค้าที่เป็นตัวอย่างของการศึกษาในครั้งนี้เป็นร้านค้าขนาดใหญ่ที่อยู่ในห้องจำหน่ายหนังสือซึ่งมีลูกค้าเฉลี่ยวันละ 30 คน ภายในร้านแห่งนี้ประกอบไปด้วยทีมงานทั้งหมด 7 คนซึ่งมีการแบ่งหน้าที่ตามความรับผิดชอบต่างๆ ดังนี้ ผู้รับคำสั่งซื้อสินค้าทางอีเมลและกล่องข้อความ 1 คน ผู้ทำการผลิตแผ่นซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ 2 คน ผู้ดาวน์โหลดไฟล์หนังจากอินเทอร์เน็ต 1 คน ผู้ออกแบบปกและทำลวดลายแผ่นซีดี 2 คน และผู้จัดส่งสินค้า 1 คน โดยทีมงานจะได้รับส่วนแบ่งของผลกำไรในระดับที่เท่าเทียมกัน แม้ว่าหน้าที่และความรับผิดชอบของทีมงานบางคนจะใช้เวลาในการดำเนินการน้อยกว่าทีมงานคนอื่นๆ แต่

กิจกรรมเหล่านี้นั้นล้วนอยู่บนความเสี่ยงต่อการถูกจับกุมก็ควรได้รับผลตอบแทนอย่างเท่าเทียมกัน อย่างไรก็ตาม ทีมงานส่วนใหญ่จะมีอาชีพประจำอยู่แล้ว การขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ภายในเว็บไซต์เป็นเพียงอาชีพเสริมที่สามารถทำรายได้มากกว่า 100,000 บาทต่อเดือน นับว่าเป็นจำนวนเงินที่สูงมากเมื่อเทียบกับรายได้จากงานประจำ

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ในอินเทอร์เน็ตจะเป็นการกระทำที่ไม่ได้เปิดเผยข้อมูลออกสู่ภายนอก แต่กิจกรรมที่ผิดกฎหมายย่อมมีปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างแน่นอน โดยผู้ขายภายในอินเทอร์เน็ตมักมีปัญหที่เกิดขึ้น 2 ประการ ได้แก่

1. ปัญหาลูกค้าเบี้ยวเงิน

การขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ผ่านบริการทางเว็บไซต์ทำให้ผู้ขายและลูกค้าไม่สามารถปฏิสังสรรค์แบบเผชิญหน้ากัน การสื่อสารจะใช้เทคโนโลยีทางอินเทอร์เน็ตในการติดต่อ ผู้ขายจะไม่ติดต่อสื่อสารกับผู้ซื้อทางโทรศัพท์เพื่อต้องการปกปิดตนเอง ลักษณะดังกล่าวส่งผลต่อกระบวนการซื้อขายที่แตกต่างจากร้านค้าทั่วไปโดยเฉพาะในเรื่องของการจ่ายเงิน นั่นคือ การขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ในร้านค้าทั่วไปจะมีการจ่ายเงินทันทีเมื่อได้รับสินค้า ซึ่งแตกต่างจากการซื้อขายผ่านอินเทอร์เน็ตที่ลูกค้าต้องโอนเงินผ่านบัญชีธนาคารให้แก่ผู้ขายก่อน หลังจากโอนเงินแล้วจะจัดส่งสินค้าภายใน 3-7 วันขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของร้านค้า การซื้อขายภายในอินเทอร์เน็ตจึงมีความจำเป็นที่ผู้ขายต้องสร้างความมั่นใจและความไว้วางใจให้กับลูกค้า เพราะลูกค้าคงไม่กล้าเสี่ยงจ่ายเงินไปก่อนโดยที่ไม่รู้ว่าจะได้รับสินค้ากลับมาหรือไม่

ในบางครั้งลูกค้าบางคนไม่ได้โอนเงินแต่กลับแจ้งว่าได้โอนเงินมาแล้ว ซึ่งหากผู้ขายไม่พบการโอนเงินจากลูกค้าผู้ขายก็จะไม่จัดส่งสินค้า ในอดีตผู้ขายไม่สามารถตรวจสอบรายละเอียดการโอนเงินทางธนาคารผ่านระบบอินเทอร์เน็ตได้เหมือนในปัจจุบัน เมื่อลูกค้ากล่าวอ้างว่าโอนเงินแล้วผู้ขายจึงจัดส่งสินค้าให้ทันทีเพราะเกรงว่าจะไม่ทันตามกรอบเวลาที่ได้กำหนดไว้ แต่ผู้ขายกลับพบว่าไม่มีการโอนเงินเข้าธนาคารตามที่ได้กล่าวอ้างแต่อย่างใด ผู้ขายจึงต้องสูญเสียสินค้าโดยไม่ได้รับการชำระเงิน

ในอดีตผู้ขายพยายามแก้ไขปัญหานี้ โดยการผูกมิตรกับพนักงานธนาคารเพื่อให้คอยเช็คยอดเงินตามที่ช่วงวันเวลาที่ลูกค้าแจ้งมาหรือจัดทีมงานเพื่อคอยตรวจสอบยอดเงิน หากพบว่ามียอดเงินเข้ามาในบัญชีธนาคารแล้วจึงค่อยทำการผลิตและจัดส่งสินค้า แต่ในปัจจุบันปัญหาดังกล่าวได้ลดลงเป็นอย่างมาก เนื่องจากการทำธุรกรรมทางธนาคารสามารถตรวจสอบผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ทำให้ผู้ขายสามารถเช็คยอดเงินได้ก่อนที่จะส่งสินค้าทำให้ผู้ซื้อไม่สามารถหลอกผู้ขายได้อีกต่อไป

2. ปัญหาการถูกล่อซื้อจากตัวแทนบริษัทเจ้าของลิขสิทธิ์และเจ้าหน้าที่ของรัฐ

จากที่ได้กล่าวมาแล้ว การขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ภายในอินเทอร์เน็ตจะต้องปกปิดตัวตนและข้อมูลต่างๆ เพื่อไม่ให้ถูกเผยแพร่ ซึ่งจะเป็นป้องกันการถูกตรวจสอบและดำเนินการจับกุมจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่อย่างไรก็ตาม ความเสี่ยงในการถูกจับกุมยังเกิดขึ้นได้เสมอหากลูกค้าเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจที่แฝงตัวมาเพื่อสืบหาข้อมูล โดยสายสืบจะปลอมตัวเป็นลูกค้าแล้วสั่งซื้อสินค้าจำนวนหนึ่ง เมื่อผู้ขายบอกเลขที่บัญชีแก่ลูกค้า สายสืบจะสืบหาเจ้าของบัญชีแล้วสืบค้นข้อมูลต่อไป

ในปัจจุบัน ผู้ขายประสบปัญหาจากการถูกล่อซื้อจากตัวแทนเจ้าของบริษัทลิขสิทธิ์และเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างของผู้ขายที่ถูกล่อซื้อไว้ 2 กรณี ดังนี้

- กรณีผู้ขายถูกล่อซื้อโดยยังไม่ได้จัดส่งสินค้า

ผู้ขายได้รับจดหมายสั่งซื้อสินค้าทางไปรษณีย์โดยส่งไปยังที่อยู่ของผู้ขาย จดหมายฉบับดังกล่าวสร้างความกังวลต่อผู้ขายเป็นอย่างมาก เพราะผู้ขายไม่เคยให้ที่อยู่ของตนเองภายในเว็บไซต์เลย ผู้ขายคาดว่าน่าจะมีการสืบค้นจากเลขที่บัญชีธนาคารที่ให้ลูกค้าโอนเงินมา ผู้ขายตัดสินใจนำปัญหานี้มาปรึกษากับผู้ขายคนอื่นๆ ซึ่งส่วนใหญ่ให้คำตอบในทิศทางเดียวกันว่า ควรติดต่อกับผู้ที่เขียนจดหมายมา เพราะหากเป็นเพียงตัวแทนบริษัทเจ้าของลิขสิทธิ์ก็สามารถทำการเจรจาต่อรองกันได้ แต่ถ้าเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐก็อาจจะถูกจับกุม อย่างไรก็ตาม ผู้ขายยังสามารถตั้งทนายเพื่อต่อสู้กับการดำเนินคดีได้ และมีโอกาสในการชนะคดีหากหลักฐานไม่เพียงพอ

ในขณะนี้ (6 มีนาคม 2553) ผู้ขายรายนี้ยังไม่ได้ติดต่อผู้เขียนจดหมายกลับไป โดยผู้ขายใช้วิธีการรอให้ผู้เขียนจดหมายติดต่อกลับมาอีกครั้ง เพราะถ้าผู้ขายไม่ดำเนินการใดๆ ก็จะมีหลักฐานที่จะเอาผิดตัวผู้ขายได้ในช่วงนี้ผู้ขายจึงประกาศปิดร้านชั่วคราวเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาที่จะตามมา

- กรณีผู้ขายถูกล่อซื้อหลังจากส่งสินค้าไปแล้ว

ผู้ขายคนนี้ใช้บัญชีธนาคารของเพื่อนในการรับเงินโอนจากลูกค้าซึ่งทำให้เพื่อนต้องประสบปัญหา นั่นคือ มีไปรษณียบัตรส่งมายังที่อยู่ของเพื่อนในนามบริษัททนายที่เป็นตัวแทนฟ้องร้องคดีละเมิดลิขสิทธิ์ ซึ่งในไปรษณียบัตรระบุข้อความว่าให้ติดต่อไปยังสถานีตำรวจสถานี... ในตอนแรกผู้ขายคิดว่าจะไม่ติดต่อกลับไป เพราะคาดว่าน่าจะเป็นการสุ่มตรวจของตัวแทนเท่านั้น โดยหากไม่ติดต่อกลับก็คิดว่าไม่น่าจะมีปัญหาอะไร แต่เพื่อนของผู้ขายเกิดความหวาดกลัวว่าชื่อของตนเองจะถูกออกหมายจับจึงบอกให้ผู้ขายติดต่อไปยังสถานีตำรวจ ผู้ขายจึงตัดสินใจโทรไปคุยกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจแจ้งว่า ทางตำรวจได้ให้สายล่อซื้อสั่งซื้อซีดีละเมิดลิขสิทธิ์จาก

ผู้ชาย โดยโอนเงินไปตามบัญชีธนาคารที่แจ้งไว้ จากนั้นตำรวจจึงนำเอาชื่อเจ้าของบัญชีธนาคารไปค้นหาที่อยู่ แล้วก็จัดส่งไปรษณียบัตรไปยังเจ้าของบัญชี ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องตรวจสอบ ก่อนว่าทำไมบัญชีธนาคารจึงมีการโอนเงินของสายล่อซื้อเข้าไป หากผู้ชายไม่รับรู้หรือเป็นเพียงผู้ที่ถูกแอบอ้างก็จะได้ไม่ถูกดำเนินคดี แต่หากเป็นผู้กระทำผิดจริงจะต้องถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจนัดให้ผู้ชายเข้าไปคุยที่สถานีตำรวจอีกครั้ง

ผู้ชายเดินทางไปยังสถานีตำรวจ ซึ่งสิ่งที่ปรากฏต่อหน้าผู้ชาย คือ หลักฐานที่ตำรวจนำมาวางไว้ตรงหน้าประกอบด้วยรายชื่อหนึ่งและละครทั้งหมดที่ผู้ชายประกาศขายในเว็บไซต์ รายละเอียดการเคลื่อนไหวของบัญชีธนาคารโดยเฉพาะการโอนเงินของสายล่อซื้อ ภาพยนตร์ที่ล่อซื้อจากผู้ขายจำนวน 4 แผ่นโดยมีลายมือของผู้ขายด้วย และรายละเอียดการสนทนาเรื่องการซื้อขายที่ส่งผ่านอีเมล ในตอนแรกผู้ชายคิดจะยอมรับสารภาพแล้วยอมจ่ายค่าเสียหายให้แก่ตัวแทนบริษัทเจ้าของลิขสิทธิ์ แต่เมื่อผู้ชายเห็นตัวเลขค่าเสียหายจำนวนกว่า 120,000 บาททั้งๆ ที่มีซีดีละเมิดลิขสิทธิ์เพียงแค่ 4 แผ่นเท่านั้น ผู้ชายจึงไม่ยอมเสียค่าปรับ และแต่งตั้งทนาย ทนายแนะนำให้ผู้ชายถ่วงเวลาเพื่อให้คดีหมดอายุความและหากผู้ชายยังไม่ได้ขึ้นศาลก็จะยังไม่เสียประวัติ ทนายยังแนะนำเพิ่มเติมว่า ไม่ควรรับสารภาพ แต่ให้ยืนยันว่าของกลางเหล่านี้ไม่ใช่ของตนเอง เพราะอาจจะส่งผลต่อรูปคดีในอนาคต ในปัจจุบันคดียังไม่ถึงที่สิ้นสุด แต่ผู้ชายก็หยุดขายสินค้าไปแล้ว

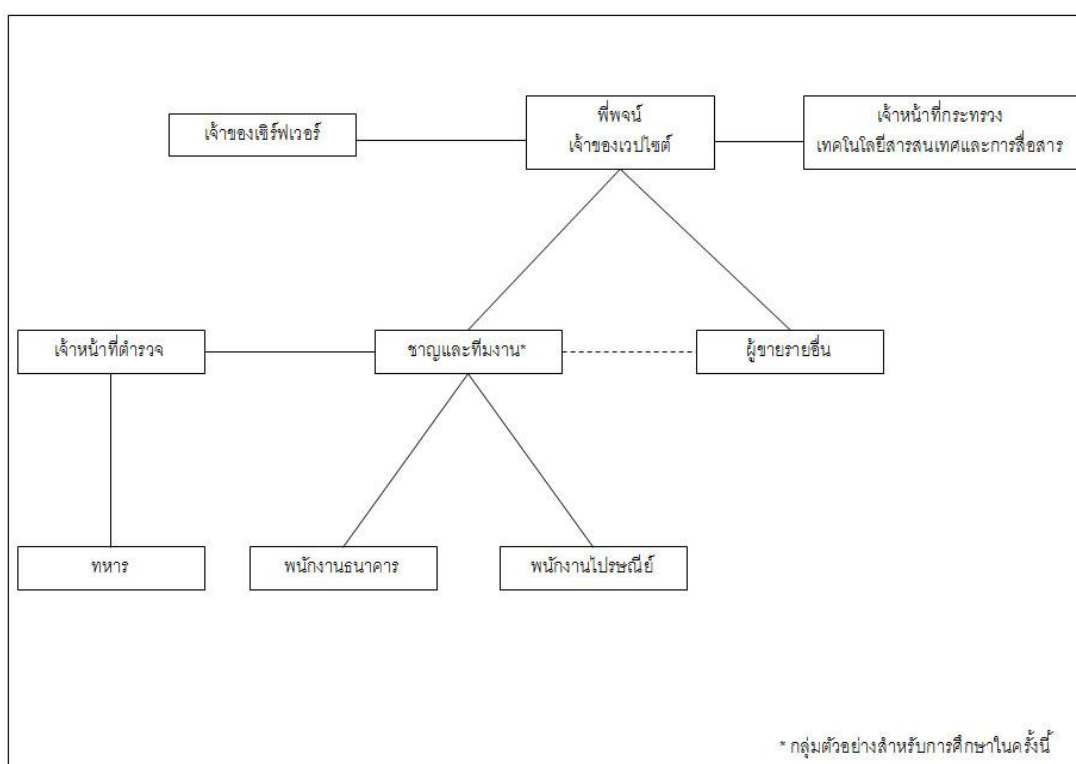
จากตัวอย่างที่ยกมาล้วนเกิดจากการถูกล่อซื้อจากเจ้าหน้าที่ของรัฐและตัวแทนของบริษัทเจ้าของลิขสิทธิ์ ซึ่งการดำเนินการในลักษณะเช่นนี้กำลังเป็นที่แพร่หลายเป็นอย่างมาก แต่การจับกุมผู้ชายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ในอินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่เป็นเพียงลูกค้ายาวเล็กเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่เกิดขึ้นทำให้ผู้ชายรวมตัวกันเพื่อหาวิธีการป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและตัวแทนของบริษัทเจ้าของลิขสิทธิ์สามารถจับกุมได้ โดยผู้ชายเสนอวิธีการต่างๆ ที่ลดความเสี่ยงในการถูกจับกุมดังต่อไปนี้

- ไม่ควรใช้บัญชีธนาคารที่ระบุชื่อของผู้ขายโดยตรง แต่ควรใช้ชื่อของผู้ที่รู้จักและสามารถไว้วางใจได้
- ไม่ควรระบุชื่อของผู้ขายและเบอร์โทรศัพท์ติดต่อลงในเว็บไซต์
- ห้ามใช้ที่อยู่จริงในการจัดส่งสินค้าและการตีกลับ แต่ควรใช้เป็นตู้ไปรษณีย์แทน
- ในช่วงของการส่งสินค้า ผู้ขายไม่ควรส่งสินค้าประจำที่ใดที่หนึ่ง แต่ควรส่งแบบกระจาย เพื่อมิให้เป็นที่ยึดกุม

- การเดินทางไปส่งสินค้าไม่ควรใช้รถส่วนตัว โดยเฉพาะรถที่มีป้ายทะเบียนที่สามารถโยงหาตนเองได้ เพราะอาจจะเสี่ยงต่อการถูกสะกดรอยจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ

อย่างไรก็ตาม การขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ภายในตลาดอินเทอร์เน็ตยังสามารถให้เกิดกำไรต่อผู้ขายเป็นจำนวนมาก ปริมาณลูกค้าเพิ่มขึ้นอย่างเป็นทวีคูณ เนื่องจากสินค้ามีราคาถูกกว่าร้านค้าทั่วไปและสินค้ามีความหลากหลายกว่าโดยเฉพาะภาพยนตร์หรือละครที่ยังไม่มีลิขสิทธิ์ในประเทศไทย แต่กลุ่มคนโมโนอินเทอร์เน็ตจะรวมตัวกันทำซับภาษาไทยและพากย์ไทยขึ้นมาเพื่อจำหน่ายภายในตลาดอินเทอร์เน็ต ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างรวดเร็วกว่าร้านค้าทั่วไปที่มักนำเอาภาพยนตร์หรือละครลิขสิทธิ์มาผลิตซ้ำเพียงเท่านั้น

จากที่กล่าวมา ผู้วิจัยสร้างภาพของโครงสร้างความสัมพันธ์ของบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องรวมกับชาวนาที่เป็นผู้ขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ภายในตลาดที่สี่ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4 แสดงโครงสร้างความสัมพันธ์ของบุคคลต่างๆ ภายในตลาดที่สี่

ภาพข้างต้นแสดงให้เห็นโครงสร้างของความสัมพันธ์ภายในตลาดแห่งที่สี่ซึ่งเป็นตลาดอินเทอร์เน็ตโดยมีชาวนาเป็นหนึ่งในผู้ขายที่เปิดร้านขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ บุคคลที่มีอำนาจมากที่สุดภายในตลาดนี้ คือ พีพจน์

พีพจน์เป็นเจ้าของเว็บไซต์ที่เปิดให้เช่าพื้นที่สำหรับขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ โดยพีพจน์เลือกใช้บริการจากเจ้าของเซิร์ฟเวอร์ที่อยู่ต่างประเทศเพื่อเป็นการสร้างความยุ่งยากต่อการถูกเจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการตรวจสอบและปิดเว็บไซต์ ในขณะเดียวกัน พีพจน์ต้องยอมจ่ายเงินให้กับเจ้าหน้าที่จากกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารด้วยเพื่อป้องกันมิให้เว็บไซต์ถูกระงับบริการ

ชาญและผู้ขายรายอื่นต้องจ่ายค่าเช่าพื้นที่ภายในเว็บไซต์ให้แก่พีพจน์ เพื่อเปิดร้านขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ ชาญยังมีความสัมพันธ์กับพนักงานธนาคารเพื่อให้ตรวจสอบรายละเอียดการโอนเงิน ส่วนพนักงานไปรษณีย์จะอำนวยความสะดวกในการจัดส่งพัสดุไปรษณีย์เพื่อบรรจุสินค้าส่งไปยังผู้ซื้อ นอกจากนี้ ชาญยังมีญาติเป็นทนายซึ่งให้ความช่วยเหลือในกรณีที่ชาญหรือเพื่อนร่วมทีมถูกจับกุมจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ

บทวิเคราะห์

โครงสร้างของความสัมพันธ์ในตลาดอินเทอร์เน็ตไม่ค่อยมีความซับซ้อนมากนักเมื่อเทียบกับตลาดที่ผ่านมา เจ้าของเว็บไซต์จะขอใช้พื้นที่จากเซิร์ฟเวอร์ต่างประเทศและสร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มบุคคลที่สามารถให้ความช่วยเหลือโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่จากกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อป้องกันมิให้เว็บไซต์ของตนเองถูกปิดตัวลง ในขณะที่ผู้ขายจะมีความสัมพันธ์กับเจ้าของเว็บไซต์ในฐานะที่เป็นเจ้าของพื้นที่ให้ผู้ขายเช่าเปิดร้านขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์เท่านั้น

ตลาดในอินเทอร์เน็ตแสดงสิ่งชี้ให้เห็นถึงพัฒนาการทางเทคโนโลยีในการขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ที่เปลี่ยนแปลงจากร้านค้าที่มีที่ตั้งทางกายภาพมาเป็นร้านค้าในอินเทอร์เน็ตที่เปิดโอกาสให้ผู้ซื้อสามารถเข้ามาใช้บริการได้ตลอดเวลา

รูปแบบพฤติกรรมของผู้ขายและผู้ซื้อจึงมีความแตกต่างจากร้านค้าประเภทอื่น เพราะผู้ขายกับผู้ซื้อไม่มีจำเป็นต้องปฏิสัมพันธ์แบบเห็นหน้ากันก็สามารถขายสินค้าได้ โดยอยู่บนพื้นฐานของความไว้วางใจระหว่างบุคคลทั้งสองฝ่าย

กระบวนการสร้างความไว้วางใจผ่านการลองผิดลองถูกจนกลายเป็นแบบแผนที่เป็นแนวทางในการปฏิบัติสำหรับการขายซื้อขายสินค้าทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งผู้ซื้อจะต้องเป็นฝ่ายเริ่มไว้วางใจต่อผู้ขายโดยการโอนเงินให้แก่ผู้ขายก่อน แล้วผู้ขายจะทำตามสัญญาโดยการจัดส่งสินค้าไปให้

กฎเกณฑ์ต่างๆ ภายในตลาดอินเทอร์เน็ตเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากการซื้อขายไม่ได้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นต่อหน้าจึงจำเป็นต้องมีแนวทางในการปฏิบัติสำหรับผู้ขายและผู้ซื้อ ซึ่งกฎเกณฑ์เหล่านี้ล้วนผ่านการกลั่นกรองมาเป็นเวลาหลายปี และได้รับการ

คาดหวังว่าจะต้องมีการปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด นอกจากนั้นยังมีกฎเกณฑ์ระหว่างกลุ่มผู้ขายด้วยกัน กล่าวคือ ผู้ขายภายในตลาดอินเทอร์เน็บบางคนมีการแปลภาษาแล้วนำไปใส่ในตัวภาพยนตร์และละคร ซึ่งผู้ขายคนอื่นไม่สามารถนำสินค้าที่ถูกทำขึ้นมาจากผู้ขายคนอื่นไปจำหน่ายโดยมิได้รับอนุญาต ซึ่งหากผู้ขายคนใดขโมยภาพยนตร์และละครเหล่านั้นไปวางขายจะถูกลงโทษจากเจ้าของเว็บไซต์จากระดับเบาไปหนัก เช่น การปิดร้านชั่วคราวและการไม่อนุญาตให้ขายสินค้าภายในเว็บไซต์ต่อไปได้

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ขายภายในตลาดอินเทอร์เน็ต้มักจะเป็นไปในลักษณะของความร่วมมือกัน โดยเฉพาะในช่วงที่การล่อซื้อจากเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นจำนวนมาก ผู้ขายจะพูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ เพื่อหาวิธีการป้องกันและแก้ไขร่วมกัน วิธีการใดที่ประสบความสำเร็จจะถูกยกให้กลายเป็นแนวทางในการปฏิบัติที่ผู้ขายควรยึดถือและนำไปปฏิบัติ

จากภาพรวมของตลาดทั้ง 4 แห่งแสดงให้เห็นโครงสร้างความสัมพันธ์ของกลุ่มคนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ไม่ว่าจะเป็นมิติทางด้านเศรษฐกิจ มิติทางด้านการเมือง และมิติทางสังคม ซึ่งล้วนก่อตัวเป็นโครงสร้างที่เอื้อต่อการดำรงอยู่ของตลาดซีดีละเมิดลิขสิทธิ์

โครงสร้างภายในตลาดซีดีละเมิดลิขสิทธิ์เริ่มต้นจากความสัมพันธ์ในด้านเศรษฐกิจ ซึ่งบุคคลที่เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างนี้มักต้องการแสวงหาผลตอบแทนทางเศรษฐกิจจากอาชีพขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มผู้ขาย เจ้าหน้าที่ตำรวจ นักการเมือง ทหาร และกลุ่มผู้มีอิทธิพล

กลุ่มผู้ขายจะแสวงหารายได้จากการจำหน่ายสินค้า ในขณะที่บุคคลกลุ่มอื่นกลับแสวงหาผลประโยชน์จากผู้ขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ โดยการเรียกเก็บค่าคุ้มครองและผลิตสินค้ามาจำหน่ายต่อผู้ขายภายในตลาด ซึ่งผลตอบแทนทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นภายในตลาดซีดีละเมิดลิขสิทธิ์กลายเป็นสิ่งจูงใจให้บุคคลต่างๆ พยายามเข้ามามีส่วนร่วมในธุรกิจประเภทนี้

โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มบุคคลต่างๆ ยังแสดงให้เห็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างผู้ขายกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐพยายามเข้ามามีอิทธิพลในการควบคุมกฎเกณฑ์การขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ภายในตลาดผ่านการใช้อำนาจที่ผูกติดมากับสถานภาพดังเช่น ในส่วนของเจ้าหน้าที่ตำรวจจะใช้อำนาจในการจับกุมผู้กระทำผิดกฎหมายมาเป็นเครื่องต่อรองเพื่อให้ผู้ขายยอมจ่ายค่าคุ้มครอง ส่วนนักการเมืองจะใช้อำนาจทางการเมืองในการข่มขู่และบังคับให้ผู้ขายยอมปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ เช่นเดียวกับกลุ่มผู้มีอิทธิพลที่ใช้ความสามารถในการสร้างเครือข่ายกับผู้มีอำนาจมาเป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์จาก

กลุ่มผู้ขาย ส่วนกลุ่มทหารมักเป็นกลุ่มที่ใช้อำนาจและกำลังในการขูดรีดเงินจากผู้ขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ แม้ว่าผู้ขายจะไม่เต็มใจก็ตาม

เจ้าหน้าที่ของรัฐบางส่วนยังสถาปนาตนเองเข้ามาเป็นผู้ผลิตและขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์เอง ด้วย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการใช้อำนาจในทางมิชอบ และเข้ามามีส่วนในการสนับสนุนตลาดซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ให้คงอยู่ต่อไป ทั้งๆ ที่ในความเป็นจริงแล้ว เจ้าหน้าที่ของรัฐควรเป็นผู้ขัดขวางและหยุดยั้งกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย ตลาดซีดีละเมิดลิขสิทธิ์จึงกลายเป็นเครือข่ายของอาชญากรรมที่มีเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือและเป็นปัจจัยสำคัญที่เกื้อหนุนต่อโครงสร้างของตลาด

นอกจากนั้นโครงสร้างความสัมพันธ์ยังสะท้อนให้เห็นมิติทางด้านสังคมด้วย กล่าวคือ ตลาดซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ไม่สามารถวิเคราะห์ผ่านการกระทำของปัจเจกได้เพียงอย่างเดียว เนื่องจากตลาดเป็นการถักทอแบบแผนความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกลุ่มต่างๆ จนกลายเป็นโครงสร้าง ซึ่งบุคคลแต่ละกลุ่มล้วนมีหน้าที่ที่จำเป็นต่อการดำรงอยู่ของโครงสร้าง ยกเว้นบุคคลบางกลุ่มที่เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้าง แม้ว่าจะไม่ได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นก็ตาม เช่น กลุ่มทหารที่เข้ามามีบทบาทภายในตลาดที่สองเพื่อต้องการเรียกเก็บเงินค่าคุ้มครองเหมือนกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่กลับไม่ได้ให้ความช่วยเหลือต่อผู้ขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์เลย ทำให้ผู้ขายไม่ยอมรับกลุ่มทหารแต่จำยอมต้องให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างเพื่อไม่ให้เกิดปัญหา

ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผู้ขายมักเป็นไปในลักษณะของการร่วมมือกัน เนื่องจากอาชีพการขายซีดีละเมิดลิขสิทธิ์เป็นอาชีพที่ผิดกฎหมายและมีความเสี่ยงอยู่ตลอดเวลา ผู้ขายจึงจำเป็นต้องอาศัยเครือข่ายเป็นเครื่องมือในการสร้างความปลอดภัยให้กับตนเอง ดังที่พบเห็นจากผู้ขายภายในตลาดซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ทุกแห่งมักจะร่วมมือกันเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกัน ในขณะเดียวกัน ผู้ขายส่วนใหญ่จะไม่สร้างความขัดแย้งต่อกันเพื่อป้องกันมิให้เสถียรภาพของโครงสร้างอ่อนแอลง แม้ว่าในบางครั้งอาจมีความขัดแย้งกันบ้าง แต่ก็ยังเป็นเพียงความขัดแย้งแบบเงิบที่ผู้ขายพร้อมจะปล่อยวางทุกครั้งหากเผชิญปัญหาร่วมกัน

ตลาดซีดีละเมิดลิขสิทธิ์เป็นการผลิตซ้ำของโครงสร้างของความสัมพันธ์ในมิติต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นมิติด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม ซึ่งหล่อหลอมรวมกันจนก่อให้เกิดเสถียรภาพและความมั่นคงของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เข้ามาเกี่ยวข้องภายในตลาดแห่งนี้ และทำให้ตลาดซีดีละเมิดลิขสิทธิ์สามารถดำรงอยู่ได้ท่ามกลางการบังคับใช้กฎหมายจากรัฐ